

FINANSMINISTERIET

Fremdriftsrapport på handlingsplanen for implementeringen af verdensmålene

Juni 2018

2018

Fremdriftsrapport på handlingsplanen for
implementeringen af verdensmålene

I tabeller kan afrunding medføre,
at tallene ikke summer til totalen.

Denne publikation er udarbejdet af
Finansministeriet
3. kontor
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
Telefon 33 92 33 33

Elektronisk publikation:
ISBN: 978-87-93531-45-1

Publikationen kan hentes på
Finansministeriets hjemmeside
fm.dk

Forord

Implementeringen af verdensmålene.

I september 2015 vedtog verdens ledere under dansk formandskab 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling og de 17 verdensmål. Det er en transformativ dagsorden med en vision om en verden i balance – økonomisk, socialt, og miljømæssigt - uden fattigdom og med bæredygtig udvikling, hvor kommende generationer skal have mindst lige så gode muligheder for et godt liv, som vi har i dag. Og det er et løfte om 'ikke at lade nogen tilbage' ("Leave no one behind").

Den ambitiøse dagsorden kan kun indfries, hvis alle bidrager. Regeringen er fast besluttet på at tage sin del af ansvaret for implementeringen af verdensmålene. Med finansloven for 2018 styrker regeringen derfor en række indsatser, som bidrager til implementeringen af verdensmålene i Danmark. Det gælder fx:

- En styrkelse af sundhedsområdet med ca. 2 mia. kr. i perioden 2018-2021 (verdensmål 3 om sundhed og trivsel).
- Grøn naturpulje med 21 mio. kr. årligt i perioden 2018-2021 (verdensmål 15 om livet på land).

Regeringen har derudover indgået en række aftaler med øvrige partier i Folketinget, som bidrager til implementeringen af verdensmålene. Det gælder fx den nye forberedende grunduddannelse (verdensmål 4 om kvalitetsuddannelse), og aftalen om satspulje 2018, hvor der i perioden 2018-2021 afsættes i alt ca. 3,2 mia. kr. til at forbedre vilkårene for udsatte grupper mv. (bl.a. verdensmål 5 og 10 om hhv. ligestilling og ulighed).

Regeringen har lanceret et energiodspil, som anviser vejen til opfyldelse af regeringens mål om mindst 50 pct. vedvarende energi i 2030. Regeringen vil med dette udspil vise, at det er muligt at tilrettelægge en omkostningseffektiv energipolitik, hvor indsatsen i forhold til miljø og klima går hånd i hånd med hensynet til vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse (verdensmål 7 og 13 om hhv. bæredygtig energi og klimaindsats). Regeringen prioriterer konkrete indsatser for i alt ca. 15 mia. kr.

Regeringen tager også ansvar internationalt. Der er på finansloven for 2018 afsat 15,9 mia. kr. i udviklingsbistand, herunder 700 millioner kroner i støtte til multilaterale indsatser for kvinders seksuelle og reproduktive sundhed og rettigheder. Danmark er fortsat blandt de få lande, der i OECD's opgørelse lever op til FN's målsætning om 0,7 pct. af BNI i udviklingsbistand (foreløbigt 0,72 pct. af BNI i 2017). Regeringen har også sat sig i spidsen for initiativet P4G (Partnering for Green Growth and the Global Goals), som udbreder grønne løsninger globalt.

Fremdriftsrapporten er den første opfølgning på målsætningerne i regeringens handlingsplan for implementeringen af verdensmålene.

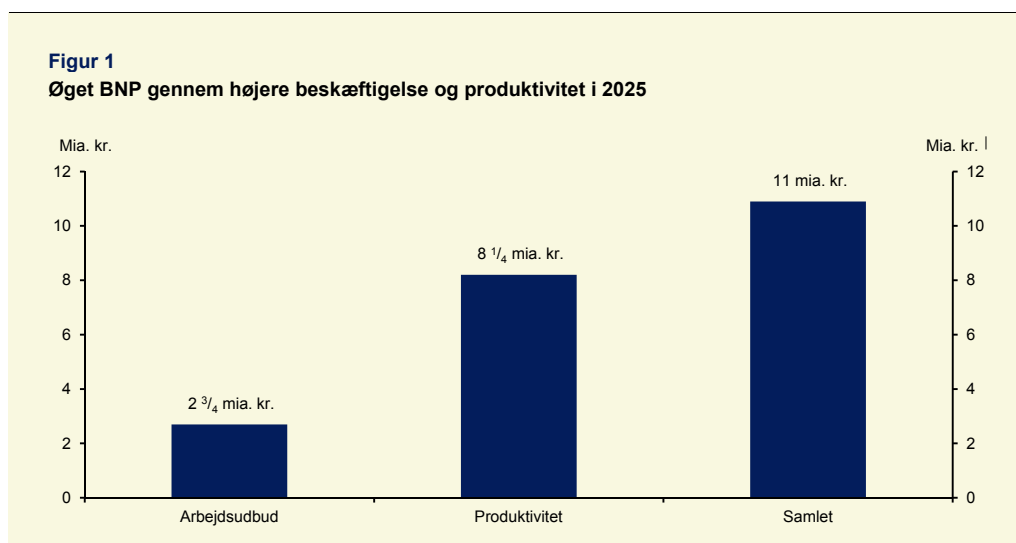
Målsætning 1

Den økonomiske vækst i Danmark skal øges.

Indikator. BNP-bidrag af nye tiltag.

Regeringen har fremlagt en samlet målsætning om at øge den strukturelle beskæftigelse med 55-60.000 personer og løfte velstanden (målt ved BNP) med i alt 80 mia. kr. frem mod 2025.

Siden regeringsskiftet i juni 2015 er der gennemført en række initiativer, der øger velstanden (BNP) gennem højere strukturel beskæftigelse og øget produktivitet. I alt vurderes de gennemførte initiativer siden regeringsskiftet i juni 2015 at løfte strukturelt BNP i 2025 med ca. 11 mia. kr., *jf. figur 1.*

Anm.: Figuren viser effekter af gennemførte initiativer siden juni 2015.

Kilde: Finansministeriet.

Den strukturelle beskæftigelse er øget med knap 3.500 fuldtidspersoner, hvilket bidrager til et løft i BNP svarende til 2 3/4 mia. kr. Ligeledes er der gennemført en række initiativer, der øger produktiviteten svarende til 8 1/4 mia. kr. i 2025 gennem styrkede rammevilkår for erhvervslivet.

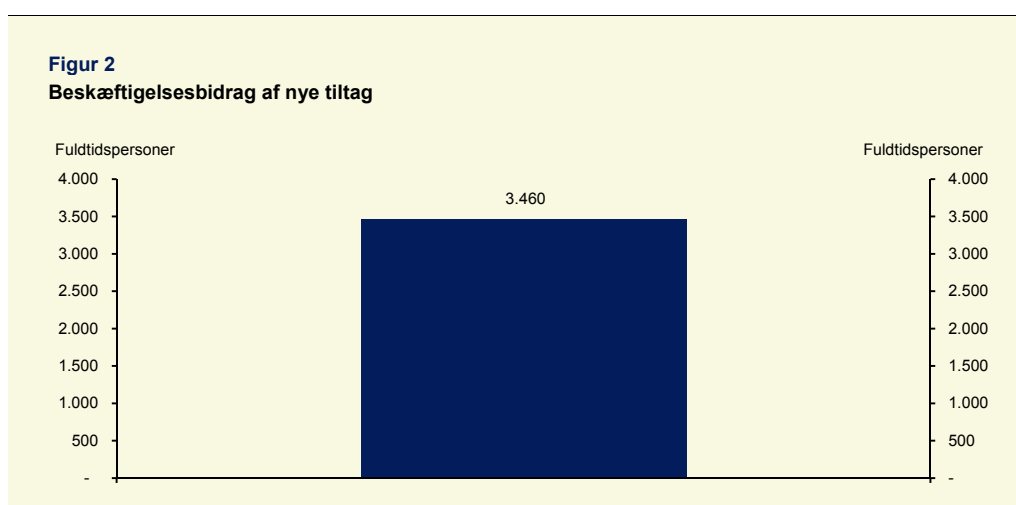
Målsætningen bidrager til verdensmål 8 om anstændige jobs og bæredygtig økonomisk vækst.

Målsætning 2

Beskæftigelsen i hele Danmark skal styrkes.

Indikator. Beskæftigelsesbidrag af nye tiltag.

Den strukturelle beskæftigelse er øget med knap 3.500 fuldtidspersoner siden juni 2015, *jf. figur 2.*

Anm.: Figuren viser effekten af gennemførte initiativer siden juni 2015.
Kilde: Finansministeriet.

Den positive udvikling i den strukturelle beskæftigelse skal blandt andet ses i sammenhæng med skatteaftalen fra 2018, aftalen om flere år på arbejdsmarkedet, indførelse af kontanthjælpsløft og integrationsydelse samt de gennemførte ned-sættelser af registreringsafgiften.

Endvidere er der gennemført initiativer, der skal øge flygtninges tilknytning til arbejdsmarkedet, herunder at flygtninge nu i udgangspunktet mødes som jobpa-rate i beskæftigelsessystemet og den nye integrationsgrunduddannelse (IGU).

Regeringen har indført en ny ferielov, som isoleret set trækker i retning af et mindre arbejdsudbud, men som giver nye på arbejdsmarkedet ret til at holde ferie allerede i det første år.

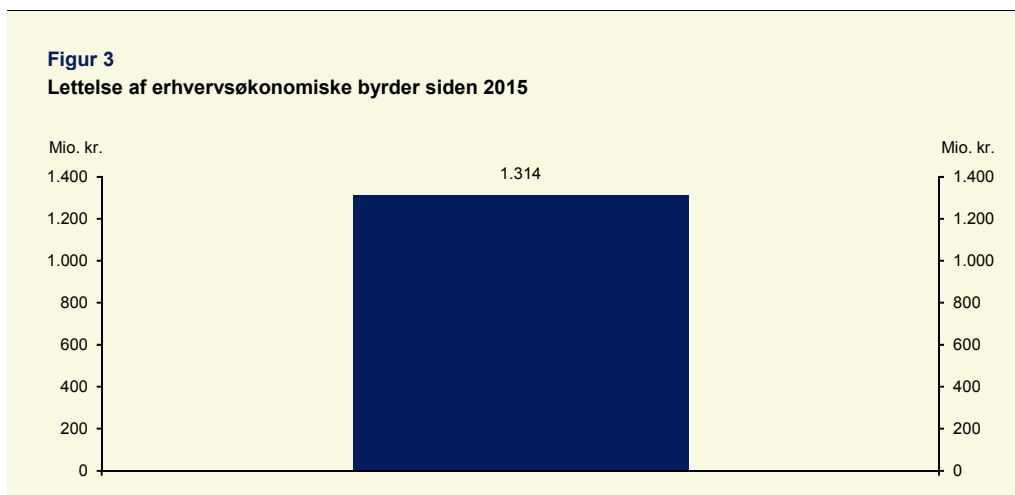
Målsætningen bidrager til verdensmål 8 om anstændige jobs og bæredygtig økonomisk vækst.

Målsætning 3

Rammevilkårene for erhvervslivet (herunder for iværksættere) skal styrkes, så det bliver billigere og nemmere at drive virksomhed ved blandt andet at sikre konkurrencedygtig erhvervsbeskatning, forenkle regler og forbedre infrastruktur.

Indikator. Lettelse af erhvervsøkonomiske byrder for erhvervslivet.

Regeringen har siden juni 2015 lettet de erhvervsøkonomiske byrder med ca. 1,3 mia. kr., *jf. figur 3*. Lettelserne omfatter både administrative byrdelettelser og øvrige efterlevelseseffekter. Der er tale om en nettoopgørelse.

Anm.: Definitionen af erhvervsøkonomiske byrder følger af Vejledningen for erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger. Figuren viser effekten af gennemførte initiativer siden juni 2015.

Kilde: Erhvervsministeriet (*Redegørelse for erhvervslivet og reguleringen 2017*).

Regeringen vil give virksomhederne tryghed for, at de ikke bliver pålagt nye økonomiske byrder, som belaster konkurrenceevnen. Derfor er der indført et byrdestop. Byrdestoppet indebærer, at der ikke indføres ny lovgivning mv. med erhvervsøkonomiske byrder, medmindre tvingende grunde taler herfor. Regeringen vil udover byrdestoppet lette erhvervslivets byrder fra regulering med 4 mia. kr. fra 2015 til 2020 og i alt 6 mia. kr. frem mod 2025. Undtaget fra den yderligere lettelse frem mod 2025 er byrder som følge af EU-regulering. For at sikre at målsætningen realiseres er der nedsat et ministerudvalg for bedre erhvervsregulering.

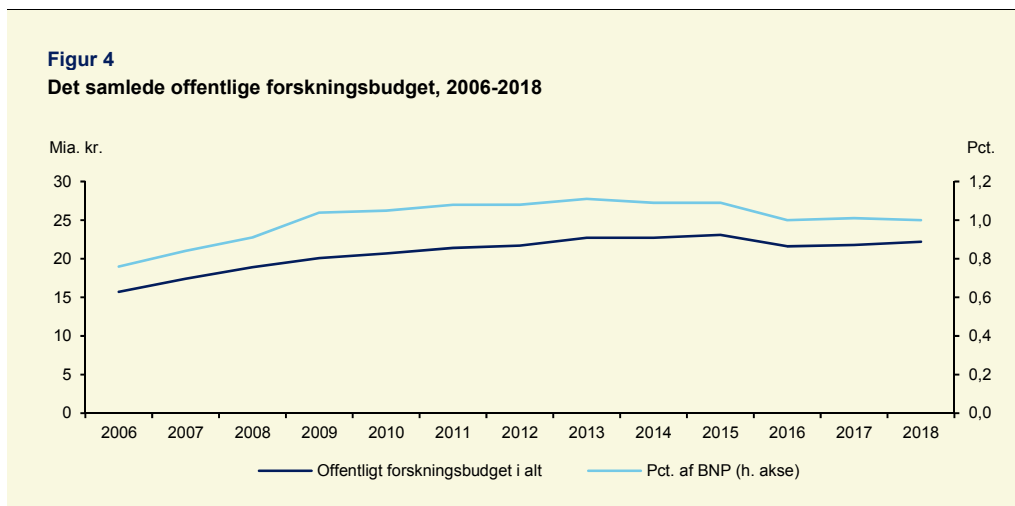
Målsætningen bidrager til verdensmål 8 om anstændige jobs og bæredygtig økonomisk vækst samt verdensmål 9 om industri, innovation og infrastruktur.

Målsætning 4

Forskningsmiljøerne skal styrkes og levere løsninger, der bliver solgt på markederne.

Indikator. Forskning på 1 pct. af BNP.

Danmark er en af de mest ambitiøse forskningsnationer i verden, ligesom Danmark er det land i OECD, der udfører mest offentlig forskning i pct. af BNP. Siden globaliseringsforliget i 2006 er der sket en forøgelse af det offentlige forskningsbudget fra ca. 15 mia. kr. til 22,2 mia. kr. på finansloven for 2018, *jf. figur 4.*

Kilde: Finansloven for 2018, ministeriernes indberetninger, EU's financial programming, Danmarks Grundforskningsfonds årsrapporter for 2016 og 2017, Økonomisk Redegørelse fra hhv. december 2016 (BNP i 2017) og december 2017 (BNP i 2018), Danmarks Statistik og Finansministeriets egne beregninger.

Med strategien "Danmark – klar til fremtiden" opstiller regeringen to overordnede mål: 1) Dansk forskning skal være af højeste international kvalitet og 2) Forskningen skal gøre mest muligt gavn i samfundet. For hvert af målene er der opstillet en række pejlemærker for fremtidens forskning og innovation.

Målsætningen bidrager til verdensmål 9 om industri, innovation og infrastruktur.

Målsætning 5

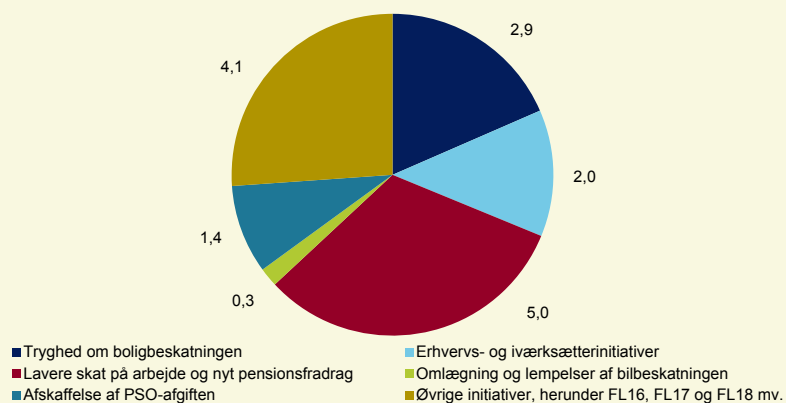
At sikre et effektivt skattesystem og skattepolitik, der giver incitament til at arbejde og forbedre familiernes økonomi, og som er mere enkelt og konkurrencedygtigt for erhvervslivet.

Indikator. Samlede skatte- og afgiftslempler.

Det står centralt for regeringen, at det skal være billigere at være dansker og billigere at drive virksomhed. Derfor har den førte skattepolitik haft fokus på at sikre danske husholdninger og virksomheder lavere skatter og afgifter.

Siden regeringsskiftet i juni 2015 skønnes skattepolitikken at have medført, at skatter og afgifter umiddelbart bliver lempet (netto) for ca. 23,4 mia. kr. frem mod i 2025. Efter tilbageløb og adfærd skønnes skatter og afgifter lempet (netto) med ca. 15,7 mia. kr. frem mod 2025, *jf. figur 5. Aftalen om lavere skat på arbejdsindkomst og større fradrag for pensionsindbetalinger* fra februar 2018 indebærer den største enkeltstående skattelempe.

Figur 5
Samlede skatte- og afgiftslempler stigende til 15,7 mia. kr. i 2025

Anm: Skatte- og afgiftslemplerne er opgjort i umiddelbar virkning. Finansiering i form af skatteforhøjelser er fratrukket i opgørelsen. Opgørelsen er udtryk for en opregning til 2018-niveau af tidligere skønnede provenuprofiler i forbindelse med indgåede aftaler eller fremsatte lovforslag. Lempelempelsen opgjort i varig virkning og efter tilbageløb og adfærd skønnes at udgøre ca. 12,7 mia. kr., navnlig fordi *Forliget om tryghed om boligbeskatningen* fra maj 2017 skønnes at indebære en begrænset skattelettelse i varig virkning.

Kilde: Skatteministeriet.

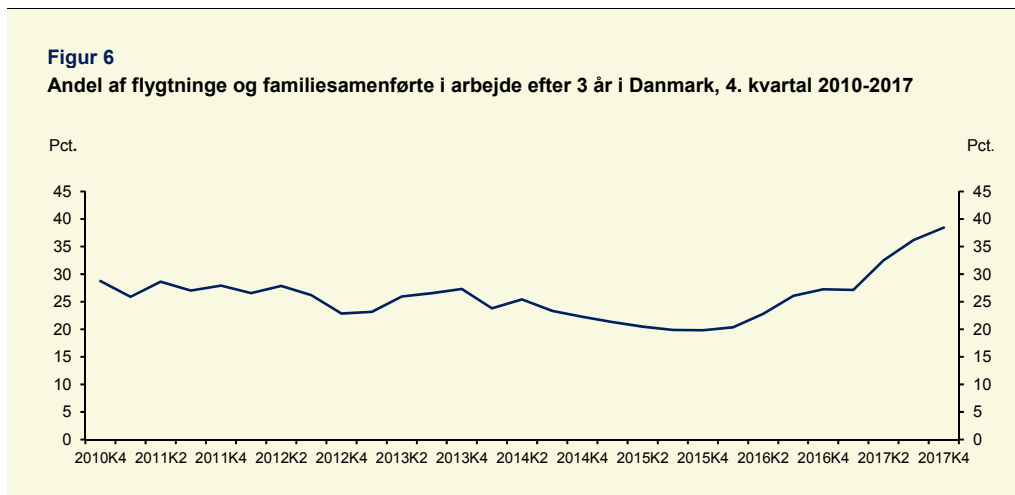
Målsætningen bidrager til verdensmål 8 om anstændige jobs og bæredygtig økonomisk vækst.

Målsætning 6

Flere flygtninge skal i arbejde.

Indikator. Beskæftigelsesfrekvens for flygtninge og familiesammenførte til flygtninge.

Andelen af 21-64-årige flygtninge og familiesammenførte til flygtninge med tre års ophold, der er i lønmodtagerbeskæftigelse, er steget markant siden 2015: Fra 20 pct. i 4. kvartal 2015 til 38 pct. i 4. kvartal 2017, *jf. figur 6.*

Anm.: Andelen er opgjort på baggrund af 21-64-årige flygtninge og familiesammenførte til flygtninge i lønmodtagerbeskæftigelse efter 3 år i Danmark.

Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriet på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Det er regeringens ambition, at hver anden nyankommen flygtning skal i beskæftigelse efter tre år i Danmark. I marts 2016 indgik regeringen (V) derfor en trepartsaftale med arbejdsmarkedets parter om arbejdsmarkedsintegration og en topartsaftale med KL om bedre rammer for at modtage og integrere flygtninge. Aftalerne indebærer bl.a., at alle nyankomne flygtninge og familiesammenførte på integrationsydelse skal mødes som jobparate og hurtigt ud på en virksomhed. Arbejdsmarkedets parter og regeringen (V) skabte også den nye Integrationsgrunduddannelse (IGU), som er en 2-årig trædesten til arbejdsmarkedet for nyankomne flygtninge med fokus på praktisk erhvervs erfaring. Regeringen tror fuldt og fast på, at der skal klare økonomiske incitamentter til at få flere i arbejde. I september 2015 blev integrationsydelsen indført for nyttilkomne, der ikke har opholdt sig i Danmark, Færøerne og Grønland i 7 ud af de seneste 8 år.

Målsætningen bidrager til verdensmål 4 om kvalitetsuddannelse, verdensmål 5 om ligestilling mellem kønnene samt verdensmål 8 om anstændige jobs og bæredygtig økonomisk vækst.

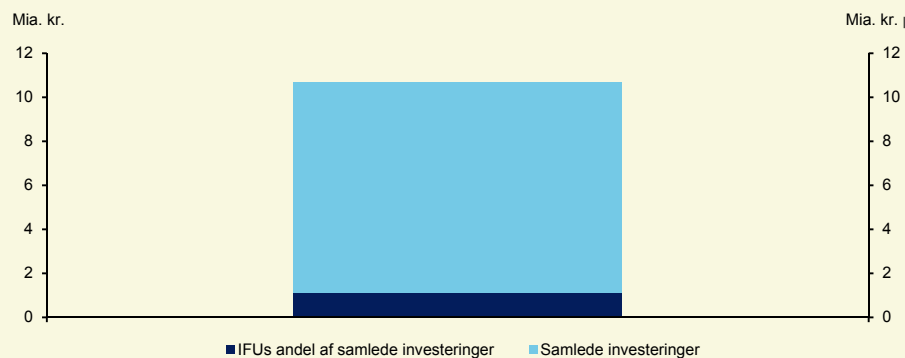
Målsætning 7

Fremme partnerskaber og investeringer i udviklingslande, der kan bidrage til at skabe bæredygtig vækst og udvikle den private sektor både i udviklingslande og i Danmark.

Indikator. Mobilisering af total og privat kapital gennem Danidas erhvervsplatform.

Under IFU blev der i 2017 igangsat 22 projekter med en samlet investering på 10,68 mia. kr., hvoraf IFU's andel af investeringerne udgør 1,12 mia. kr., *jf. figur 7* (leverage-faktor på godt 8,5). I Danida Business Finance blev der i 2017 igangsat et projekt med en investering på ca. 164 mio. kr. (leverage-faktor på knap 2,0).

Figur 7
Kapital mobiliseret via Investeringsfonden for udviklingslande (IFU) og Danida Business Finance i 2017

Anm. Det bemærkes, at der er tale om en samlet registrering af mobiliseret kapital, og at visse metodiske aspekter vanskeliggør en entydig opgørelse. Opgørelsen er baseret på igangsatte projekter, som er mere sikre end opgørelser pba. bevillinger.

Kilde: IFU.

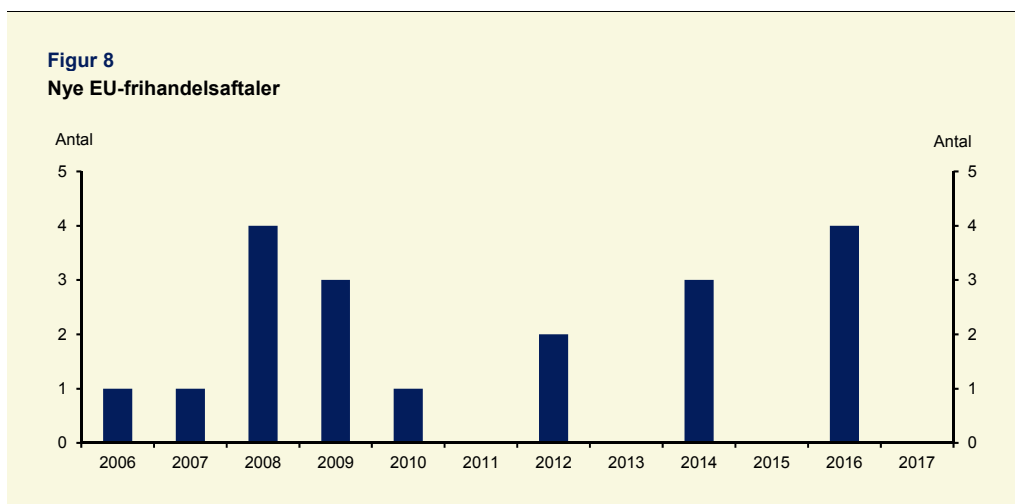
FN har estimeret, at hvis verdensmålene skal nås frem mod 2030, kræver det øgede globale investeringer for mellem 1,9 og 3,1 billioner USD – hvert år. OECD og World Economic Forum (WEF) fremhæver derfor offentlige-private partnerskaber som et instrument. Af konkrete danske eksempler kan nævnes Verdensmålsfonden og P4G, herunder P4G-topmøde i København (oktober 2018). Disse indsats forventes også at gavne dansk erhvervsliv. Målsætningen bidrager til Verdensmål 1 om afskaffelse af fattigdom, Verdensmål 6 om rent vand og sanitet, Verdensmål 7 om bæredygtig energi, Verdensmål 8 om anstændige jobs og økonomisk vækst, Verdensmål 9 om industri, innovation og infrastruktur, Verdensmål 11 om bæredygtige byer og lokalsamfund, Verdensmål 12 om ansvarligt forbrug og produktion, Verdensmål 13 om klimaindsats, Verdensmål 15 om livet på land, Verdensmål 17 om partnerskab for handling.

Målsætning 8

EU skal bruge handelspolitikken til at sikre åbne markeder og et handelssystem, der understøtter global vækst, herunder i de mindst udviklede lande.

Indikator a. Antal nye EU-frihandelsaftaler.

EU har siden implementeringen af ”Global Europe” strategien begyndte i 2006 suppleret de multilaterale handelsforhandlinger i WTO med ambitiøse frihandelsaftaler og bidrager dermed til liberalisering af verdenshandelen. Siden 2006 er 19 handels/investeringsaftaler indgået eller opdateret. Derudover er 22 under forhandling og yderligere 6 under forberedelse, *jf. figur 8.*

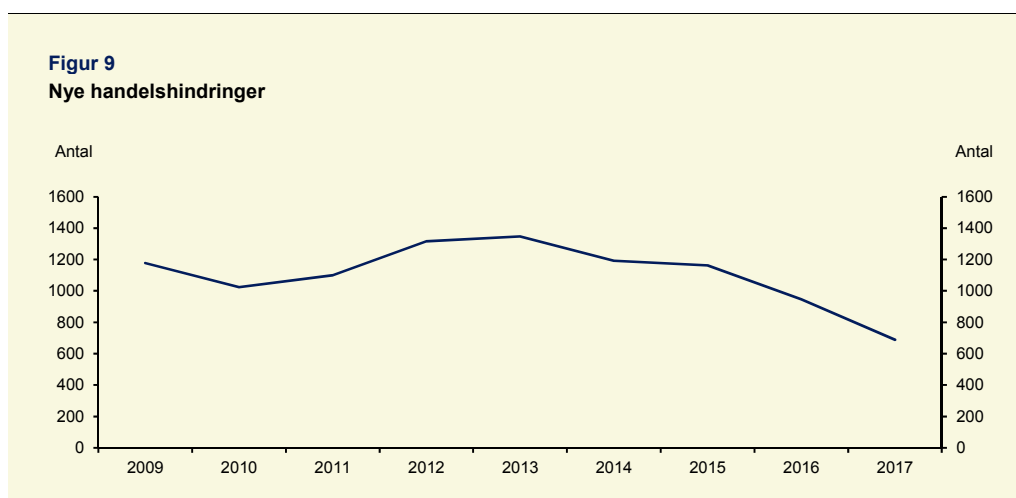
Kilde: Udenrigsministeriet.

Fra dansk side arbejdes aktivt for, at EU fremmer liberalisering af verdenshandelen gennem multilaterale forhandlinger i verdenshandelsorganisationen WTO. Ligesom man fra dansk side aktivt støtter, at EU supplerer den multilaterale dimension med ambitiøse bilaterale frihandelsaftaler, som senest EU-Canada frihandelsaftalen CETA og den kommende EU-Japan frihandelsaftale.

Målsætningen bidrager til følgende verdensmål, verdensmål 1 om afskaffelse af fattigdom, verdensmål 2 om stop sult, verdensmål 3 om sundhed og trivsel, verdensmål 8 om anstændige jobs og bæredygtig økonomisk vækst, verdensmål 10 om mindre ulighed.

Indikator b. Indeks over (registrerede) indførte handelshindringer i verden.

Verdenshandelen er de seneste 30 år markant liberaliseret og dereguleret, og trenden siden 2013 viser i retning af færre handelshindringer, *jf. figur 9*. De seneste års udvikling med bl.a. ændret amerikansk handelspolitik og fortsat manglende åbenhed af den kinesiske økonomi udgør dog en risiko for rammevilkårene for den globale handel. Europakommissionens seneste opgørelse (2017) over negative handelsindgreb viser, at europæiske virksomheder i stigende grad melder om øget protektionisme på verdensmarkedet.

Kilde: Udenrigsministeriet (Centre for Economic Policy Research).

Fra dansk side arbejdes aktivt for, at EU fremmer liberalisering af verdenshandelen gennem multilaterale forhandlinger i verdenshandelsorganisationen WTO. Ligesom man fra dansk side aktivt støtter, at EU supplerer den multilaterale dimension med ambitiøse bilaterale frihandelsaftaler, som senest EU-Canada frihandelsaftalen CETA og den kommende EU-Japan frihandelsaftale.

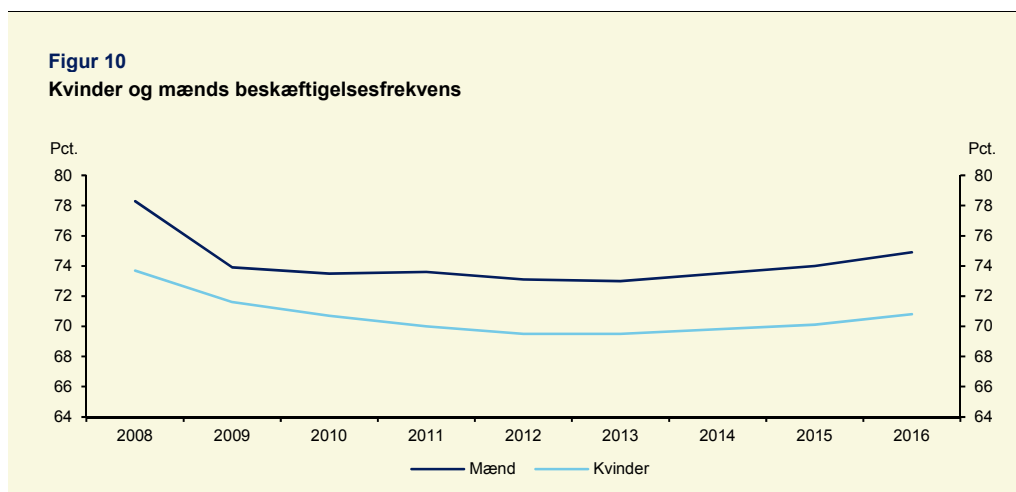
Målsætningen bidrager til Verdensmål 1 om afskaffelse af fattigdom, Verdensmål 2 om stop sult, Verdensmål 3 om sundhed og trivsel, Verdensmål 8 om anstændige jobs og bæredygtig økonomisk vækst, Verdensmål 10 om mindre ulighed.

Målsætning 9

Fremme kvinder og mænds lige muligheder for deltagelse på arbejdsmarkedet.

Indikator. Kvinder og mænds arbejdsmarkedsdeltagelse.

Beskæftigelsesfrekvensen angiver antal beskæftigede som andel af befolkningen mellem 16 og 64 år. Siden 2009 har beskæftigelsesfrekvensen ligget mellem 73 og 75 pct. for mænd og mellem 69 og 72 pct. for kvinder. Der har siden 2013 været en stigning i frekvensen for både mænd og kvinder frem til 2016, *jf. figur 10*.

Anm.: Der er taget udgangspunkt i den registerbaserede ledighed (RAS). De nyeste offentligt tilgængelige tal er for 2016. Tal for 2017 forventes i første kvartal af 2019.

Kilde: Danmarks Statistik (RAS200).

I Danmark deltager kvinder og mænd på lige fod på arbejdsmarkedet. Der er lovgivning, der forbyder forskelsbehandling pga. køn fsva. ansættelse, forfremmelse og afskedigelse og i forhold til aflønning. Skatteregler, subsidieret børnepasningstilbud og ældreomsorg har desuden historisk bidraget til, at begge forældre kan have et arbejde, og at forskellen på kvinder og mænds beskæftigelsesfrekvens er lille i international sammenligning. Beskæftigelsesfrekvensen blandt især kvinder fra ikke-vestlige lande er dog noget lavere end gennemsnittet internationalt set. Regeringen har derfor fokus på at bringe særligt denne gruppe tættere på arbejdsmarkedet. Regeringen har derudover flere indsatsområder for fremme af mænd og kvinders lige muligheder *på* arbejdsmarkedet med henblik på at fremme antallet af kvinder i ledelse og øge fædres brug af forældreorlov.

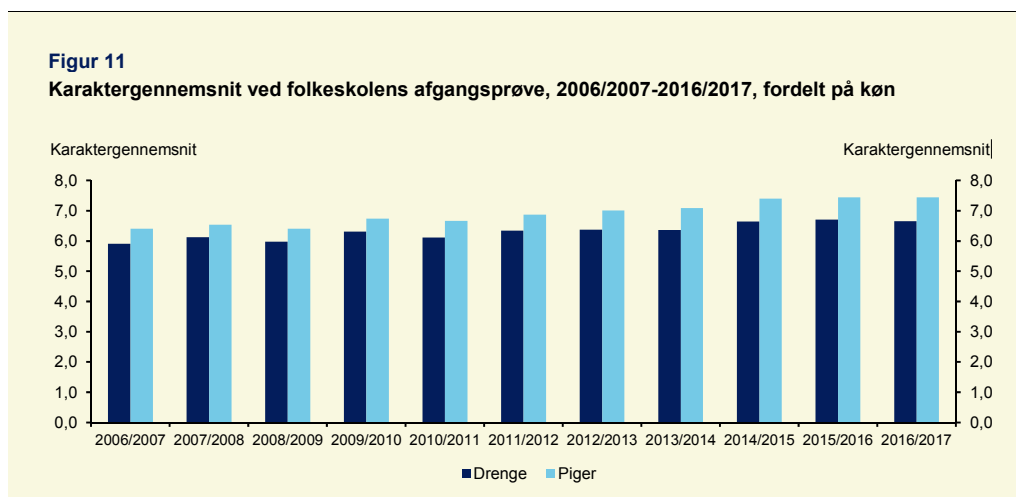
Målsætningen bidrager til verdensmål 5 om ligestilling mellem kønnene og verdensmål 8 om anstændige jobs og bæredygtig økonomisk vækst.

Målsætning 10

Styrket ligestilling i uddannelse mellem piger og drenge, herunder at reducere kønsforskelle i trivsel og karakterer.

Indikator a. Drenge og pigers karaktergennemsnit i folkeskolens afgangsprøve.

Drenge får generelt lavere karakterer ved folkeskolens bundne prøver, *jf. figur 11*. Piger fik i skoleåret 2006/2007 i gennemsnit et resultat, der var 0,4 karakterpoint bedre end drengenes. I skoleåret 2016/2017 var forskellen steget til 0,7 karakterpoint.

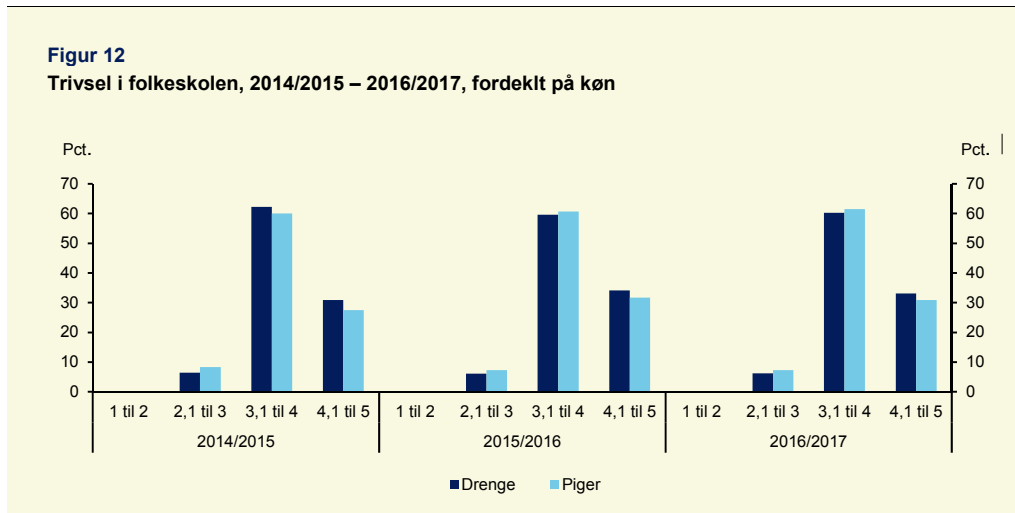

Anm.: Resultater ved folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse i de bundne prøvofag. Elever på specialskoler og i specialklasser indgår ikke i opgørelsen.

Kilde: Undervisningsministeriet.

Indikator b. Resultat af national trivselsmåling.

Der er ikke udprægede kønsforskelle mellem trivslen blandt drenge og piger i folkeskolen, *jf. figur 12.*

Anm.: Indikatoren 'Generel trivsel' er en samlet indikator bestående af 29 spørgsmål. For hver elev beregnes et gennemsnit af svarene på de 29 spørgsmål. Gennemsnittet går fra 1 til 5, hvor 1 repræsenterer den ringest mulige trivsel, og 5 repræsenterer den bedst mulige trivsel. Rapporten viser et gennemsnit af elevernes gennemsnit.

Kilde: Undervisningsministeriet.

Med folkeskolereformen, som trådte i kraft fra skoleåret 2014/2015, blev der indført en længere og mere varieret skoledag, som giver skolerne mere tid til undervisning i fagene og ny tid til understøttende undervisning. Det giver skolerne bedre muligheder for at styrke klasseundervisningen, samtidig med at der kan arbejdes med en række elementer, der har betydning for alle elevers faglige færdigheder, læring, motivation og trivsel. Det drejer sig bl.a. om varierede og differentierede læringsformer, der udfordrer alle elever på tværs af køn og fagligt niveau, og giver bedre muligheder for at tilpasse undervisningen til den enkelte elevs behov og interesser.

I maj 2016 nedsatte den daværende minister for børn, undervisning og ligestilling 'Udvalget om ligestilling i dagtilbud og uddannelse'. Udvalgets rapport blev præsenteret i juni 2017 og indeholder bl.a. en række anbefalinger til de forskellige aktører på området.

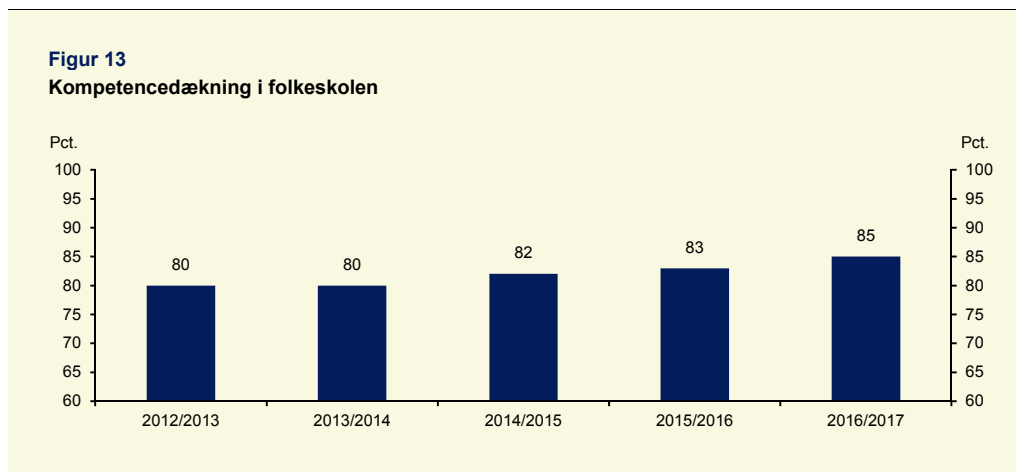
Målsætningen bidrager til verdensmål 4 om kvalitetsuddannelse, verdensmål 5 om ligestilling mellem kønnene samt verdensmål 8 om anstændige jobs og bæredygtig økonomisk vækst.

Målsætning 11

Styrket faglighed, kvalitet og relevant indhold i uddannelser for at løfte alle børn og unges udvikling.

Indikator. Tal for kompetencedækning i folkeskolen.

I skoleåret 2016/2017 blev 85,1 procent af timerne i folkeskolen dækket af undervisere, som enten har undervisningskompetence i det pågældende fag fra læreruddannelsen eller har opnået tilsvarende faglig kompetence igennem fx efteruddannelse, *jf. figur 13*. Skolerne opfyldte således delmålsætningen fra folkeskolereformen om at opnå en samlet kompetencedækningsgrad på 85 pct. i skoleåret 2016/2017. Sammenlignet med skoleåret 2012/2013 dækkes 5 procentpoint flere timer i folkeskolen af undervisere med kompetencer i faget.

Kilde: Undervisningsministeriet.

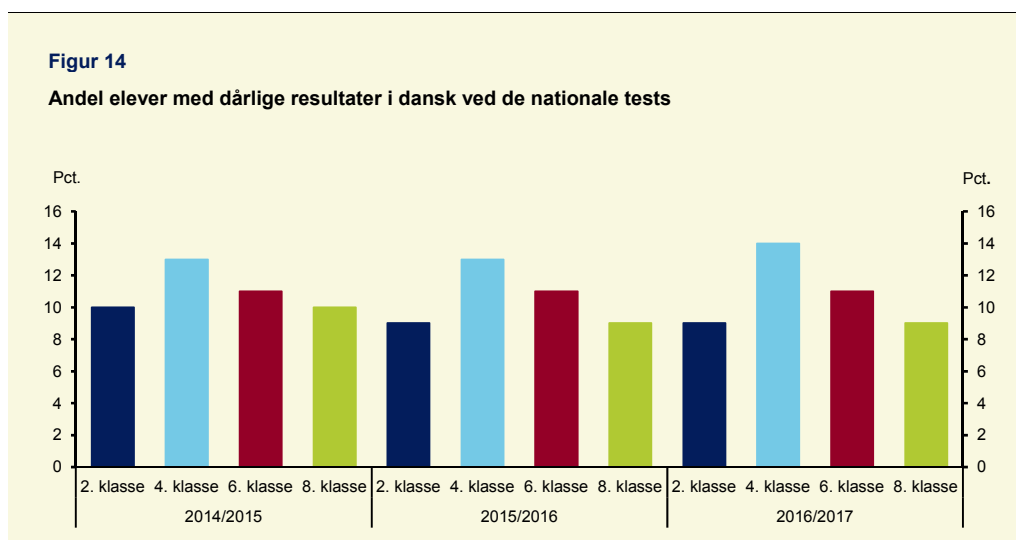
Det indgår som en målsætning i folkeskolereformen, at eleverne i folkeskolen i 2020 skal undervises af lærere, som enten har undervisningskompetence fra læreruddannelsen eller har opnået en tilsvarende faglig kompetence, fx via efteruddannelse mv. (fuld kompetencedækning). I forbindelse med reformen blev der afsat 1 mia. kr. i perioden 2014-2020 til efteruddannelse af lærere og pædagoger i folkeskolen for at indfri målet. Med Økonomiaftalen for 2018 mellem regeringen og KL blev det aftalt at fastholde målet om fuld kompetencedækning i 2020. For at styrke elevernes faglige niveau blev der med folkeskolereformen indført flere timer i en række fag. Timetallet i dansk og matematik blev i den forbindelse forøget med én lektion om ugen fra 4.-9. klasse. Målsætningen bidrager til verdensmål 4 om kvalitetsuddannelse og verdensmål 8 om anstændige jobs og bæredygtig økonomisk vækst.

Målsætning 12

Styrket indsats for fagligt svage elever.

Indikator. Andel af elever med dårlige resultater i de nationale test i dansk og matematik.

Det tyder på, at der er sket mindre forbedringer i forhold til fagligt svage elevers resultater i de nationale tests. Bl.a. er antallet af elever med dårlige resultater i henholdsvis dansk i 2. og 8. klasse samt matematik i 3. klasse reduceret. Dog er der umiddelbart en lille stigning i antallet af elever med dårlige resultater i dansk i 4. klasse, jf. figur 14 og 15.

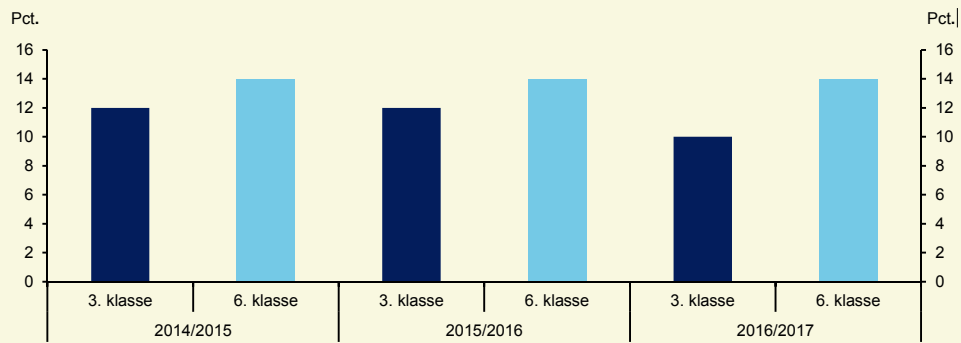

Anm.: Andelen af elever med dårlige resultater beregnes på baggrund af elever, der har aflagt en test. Dårlige resultater inkluderer ”ikke-tilstrækkelig” og ”mangelfuld” på den kriteriebaserede resultatskala for de nationale tests.

Kilde: Undervisningsministeriet.

Figur 15

Andel elever med dårlige resultater i matematik ved de nationale tests

Anm.: Andelen af elever med dårlige resultater beregnes på baggrund af elever, der har aflagt en test. Dårlige resultater inkluderer ”ikke-tilstrækkelig” og ”mangelfuld” på den kriteriebaserede resultatskala for de nationale tests.

Kilde: Undervisningsministeriet.

Med folkeskolereformens længere og mere varierede skoledag er det blevet obligatorisk for skolerne at tilbyde tid til faglig fordybelse og lektiehjælp, som skal have fokus på at styrke elevernes faglige niveau. Tiden skal målrettes både de fagligt stærke og de fagligt svage elever.

Regeringen har afsat 500 mio. kr. i perioden 2017-2020 til en pulje til løft af fagligt svage elever. 124 folkeskoler med en stor andel af elever, der får under karakteren 4 i 9. klasseprøverne i dansk og matematik, har fået tilbud om at blive en del i puljen. Undervisningsministeriet tilbyder bl.a. at understøtte skolernes indsats via Program for løft af de fagligt svageste elever, som løber over tre år og har et særligt fokus på at styrke skolernes dansk- og matematikfaglige indsats.

Målsætningen bidrager til verdensmål 4 om kvalitetsuddannelse og verdensmål 10 om mindre ulighed.

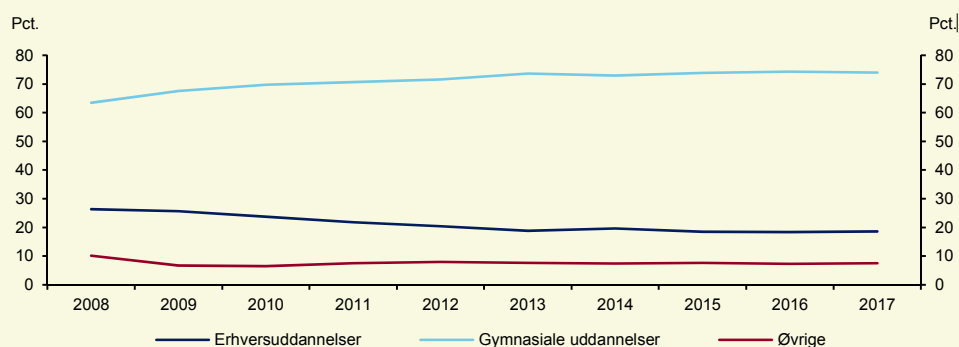
Målsætning 13

Øget andel af unge i grundskolen, der får en erhvervsuddannelse.

Indikator. Andel af unge der vælger en erhvervsuddannelse efter grundskolen.

I perioden 2008-2017 har der været en betragtelig stigning til de gymnasiale uddannelser på bekostning af erhvervsuddannelserne. Eud-søgningen faldt fra 26,3 pct. i 2008 til 18,5 pct. i 2017, jf. figur 16. I 2018 steg søgningen til erhvervsuddannelserne for første gang i en lang årrække med 0,9 procentpoint. Der er dog stadig et stykke vej til målsætningen om en søgeandel på 25 pct. i 2020.

Figur 16
Andel unge, der vælger en erhvervsuddannelse efter grundskolen, 2008-2017

Anm.: Øvrige omfatter EGU, ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, kombineret ungdomsuddannelse, produktionsskole, ungdomshøjskole, VUC, udlandsophold, arbejde og andet.

Kilde: Undervisningsministeriet.

Det faldende ansøgertal til erhvervsuddannelserne kan have været et resultat af flere faktorer, bl.a. et problem med at skaffe tilstrækkelige praktikpladser og en restriktiv adgang til skolepraktik. Eleverne kunne således i nogle tilfælde ikke være sikre på at fuldføre uddannelsen. Det tyder også på, at der har været et stort frafald som følge af, at mange elever ikke har haft den basale skolemæssige viden til at gennemføre uddannelsen. I 2015 er der gennemført en reform af erhvervsuddannelserne. Hertil er der indført adgangsbegrænsning mhp. på at reducere frafaldet, og virksomhederne er blevet tilskyndet til at oprette flere praktikpladser. Regeringen følger udviklingen tæt med henblik på at vurdere, om der er behov for at iværksætte yderligere initiativer. Målsætningen bidrager til verdensmål 4 om kvalitetsuddannelse, verdensmål 8 om anstændige jobs og bæredygtig økonomisk vækst samt verdensmål 9 om industri, innovation og infrastruktur.

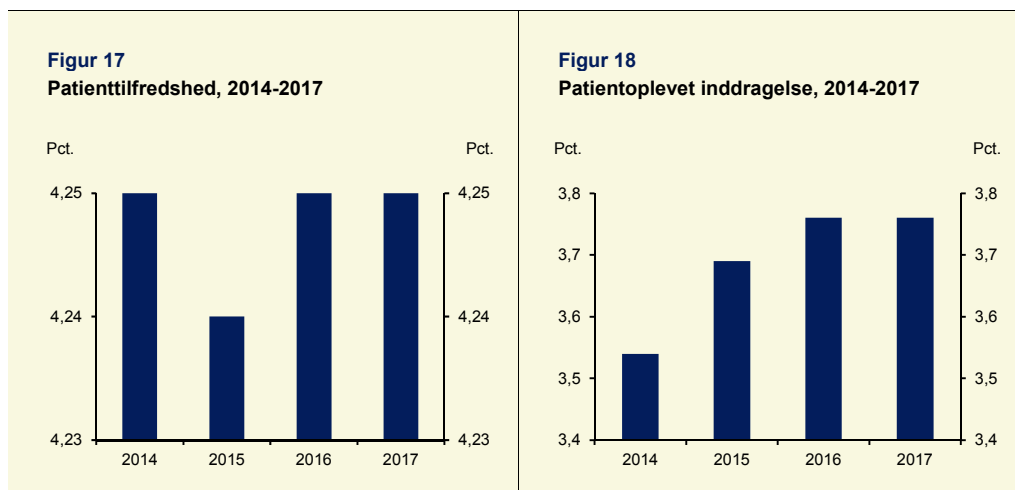
Målsætning 14

Fortsat udvikling af et godt sundhedsvæsen og en værdig ældrepleje, blandt andet gennem fokus på sammenhængende patientforløb og patientinddragelse.

Indikator a. Patienttilfredshed- og inddragelse med forløbet fra indlæggelse til udskrivelse.

Patienttilfredshed med forløbet fra indlæggelse til udskrivelse er stort set uændret fra 2014 til 2017. I 2017 var den gennemsnitlige score for patienttilfredshed 4,25 målt på en skala fra 1-5, hvor en høj score indikerer høj grad af tilfredshed, *jf. figur 17*. Der har været en positiv udvikling ift. den patientoplevede inddragelse. Patientoplevet inddragelse er steget fra 3,54 i 2014 til 3,76 i 2017 målt på en skala fra 1-5, hvor en høj score indikerer høj grad af tilfredshed, *jf. figur 18*.

Regeringen, Danske Regioner og KL har opstillet konkrete nationale mål, med det formål, at patienterne skal opleve bedre kvalitet, sammenhæng og geografisk lighed i sundhedsvæsenet. Aftalen om målene blev indgået i april 2016.

Anm.: Grundet ændret metode i 2014 er det ikke muligt at sammenligne med tidligere år. Scoren er en gennemsnitlig score målt på en skala fra 1-5.

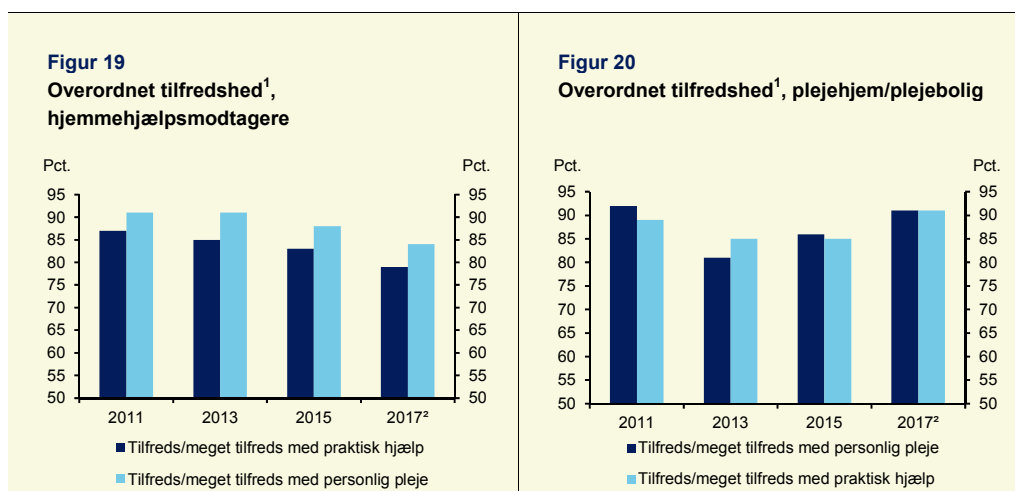
Kilde: Den Landsdækkende Undersøgelse af Patientoplevelser (LUP), 2014-2016.

Indikator b. Brugertilfredsbedsundersøgelser om hjemmehjælp i eget hjem og i plejebolig/plejehjem.

I 2011 var 87 pct. meget tilfredse/tilfredse med den praktiske hjælp blandt hjemmehjælpsmodtagere, mens der i 2017 var 79 pct., *jf. figur 19*. I 2011 var 91 pct. meget tilfredse/tilfredse med den personlige pleje, mens der i 2017 var 84 pct., *jf. figur 20*.

Ældreområdet er højt prioriteret af regeringen, og der er ved de seneste finanslovaftaler blevet igangsat en række initiativer med henblik på blandt andet at styrke tilfredsheden blandt de ældre borgere. Regeringen har således blandt andet afsat midler til følgende initiativer:

- 380 mio. kr. årligt fra 2017 og frem til klippekort til plejehjemsbeboere.
- 425 mio. kr. i tilskud til at renovere, etablere eller genetablere knap 800 køkkener på plejecentre i hele Danmark.
- 500 mio. kr. årligt på finanslovaftalen for 2018 til at styrke bemanningen i hjemmeplejen og på plejehjem, plejecentre og friplejeboliger.

- 1) Andelen af hhv. hjemmehjælpsmodtagere og modtagere af praktisk hjælp og personlig pleje i plejebolig på plejehjem, som har svaret, at de overordnet er tilfredse/meget tilfredse med den hjemmehjælp, de modtager.
- 2) Undersøgelsen af tilfredsheden blandt hjemmehjælpsmodtagere er som noget nyt i 2017 delvist gennemført ved hjælp af online spørgeskemaer (suppleret med telefoninterviews), hvor der tidligere alene har været anvendt telefoninterviews for gruppen af hjemmehjælpsmodtagere. Det er undersøgt om en række forskellige parametre, heriblandt indsamlingsmetoden, har betydning for den overordnede tilfredshed med henholdsvis personlig pleje og praktisk hjælp. Borgere der har besvaret undersøgelsen telefonisk er signifikant mere positive end borgere, der har besvaret undersøgelsen online, når der tages højde for parametre som køn, alder, antal timer respondenterne modtager hjælp/pleje, region, samt om respondenterne har modtaget hjælp/pleje i mere end et år. Plejehjemsbeboere er blevet interviewet via printede spørgeskemaer og besøgsinterview på plejehjem/i plejebolig.

Kilde: Brugertilfredsbedsundersøgelse på ældreområdet (Epinion: 2011, 2013, 2015 og 2017).

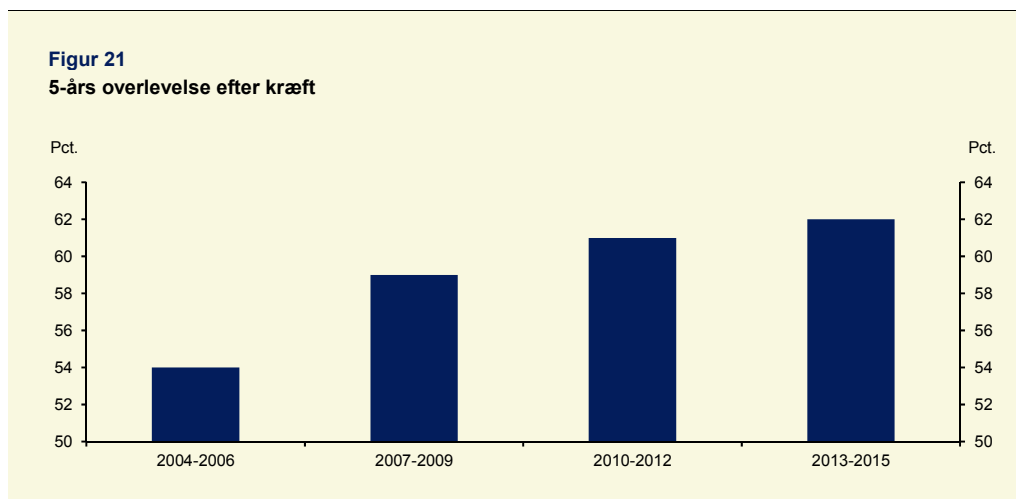
Målsætningen bidrager til verdensmål 3 om sundhed og trivsel.

Målsætning 15

Styrket indsats over for kroniske og livstruende sygdomme, herunder kræft, KOL, diabetes type 2, demens og den ældre medicinske patient.

Indikator a. 5-års overlevelse efter kræft og akutte somatiske indlæggelser blandt borgere med KOL og diabetes type 2.

Der har været en positiv udvikling i overlevelsen af kræft. 5-års overlevelsen for kræft er steget fra 54 pct. i 2004-2006 til 62 pct. i 2013-2015, jf. figur 21.

Anm.: Alle kræftformer ekskl. anden hudkræft. Den samlede 5-års overlevelse, målt som aldersstandardiseret relativ overlevelse 5 år efter diagnostidspunktet.

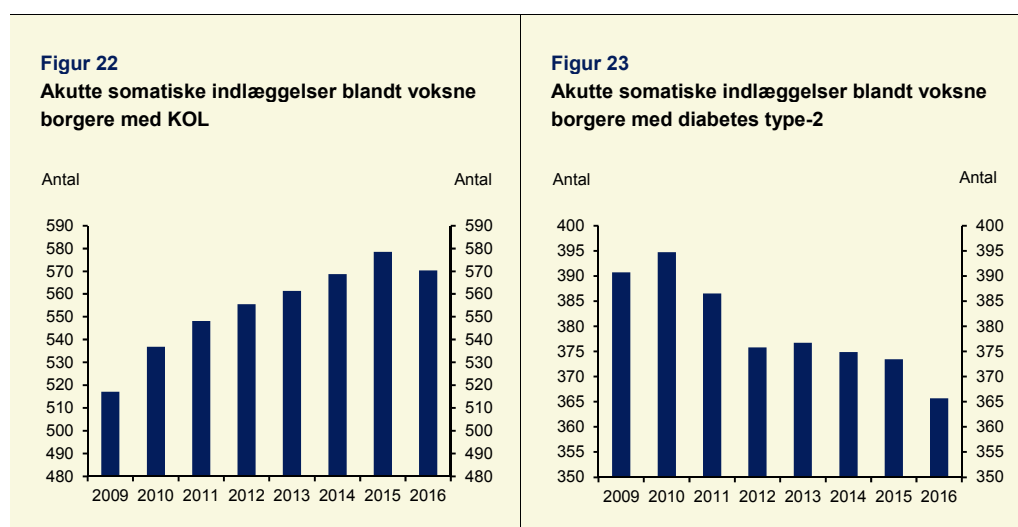
Kilde: Sundhedsministeriet (eSundhed.dk).

Kræftbehandlingen i Danmark har de seneste 10-15 år oplevet markante fremskridt – bl.a. på grund af indførelse af kræftpakkerne i 2007, som har til formål at forbedre patienternes prognose, bedre livskvaliteten og mindske utrygheden ved ventetid uden kendt årsag. Men også fordi man i Danmark har samlet og specialiseret kræftbehandlingen, og fordi der er foretaget massive investeringer. Regeringen arbejder kontinuerligt på at forbedre indsatsen over for kræftpatienter. Regeringen har i 2016 lavet Kræftplan IV, som regionerne sammen med de øvrige aktører på området nu er i gang med at gennemføre.

Kræftplan IV, som er aftalt som led i FL17 samt satspuljen for 2017-2020 indeholder 3 nationale målsætninger og 16 konkrete initiativer. Der er tale om tiltag, som skal øge sammenhængen og patientinddragelsen, forbedre forebyggelse, behandling og opfølgning efter sygdommen. Endelig skal Kræftplan IV bidrage til at fremtidssikre kræftindsatsen, bl.a. gennem øget kapacitet på sygehusene. Der er afsat 1,5 mia.kr. over fire år med finansloven for 2017.

KOL/Diabetes

Antallet af akutte somatiske indlæggelser ved borgere med KOL ønskes faldende. Antallet af akutte somatiske indlæggelser pr. 1000 borger med KOL har dog været stigende de seneste år. Antallet er steget fra 517,1 i 2009 til 570,4 i 2016. Der har dog været en positiv udvikling fra 2015, hvor antallet af indlæggelser er dog faldet siden 2015, *jf. figur 22*. Der har været en positiv udvikling i antallet af akutte somatiske indlæggelser pr. 1000 borger med diabetes type-2. Antallet er faldet fra 390,7 i 2009 til 365,7 i 2016, *jf. figur 23*.

Anm.: De køns- og aldersstandardiserede antal pr. 1.000 voksne borgere er beregnet med udgangspunkt i befolkningen på 18 år eller derover i Danmark. Akutte indlæggelser blandt voksne borgere (18+ årige) med KOL/diabetes type-2 er opgjort som køns- og aldersstandardiseret antal pr. 1.000 voksne borgere med KOL/diabetes type-2.

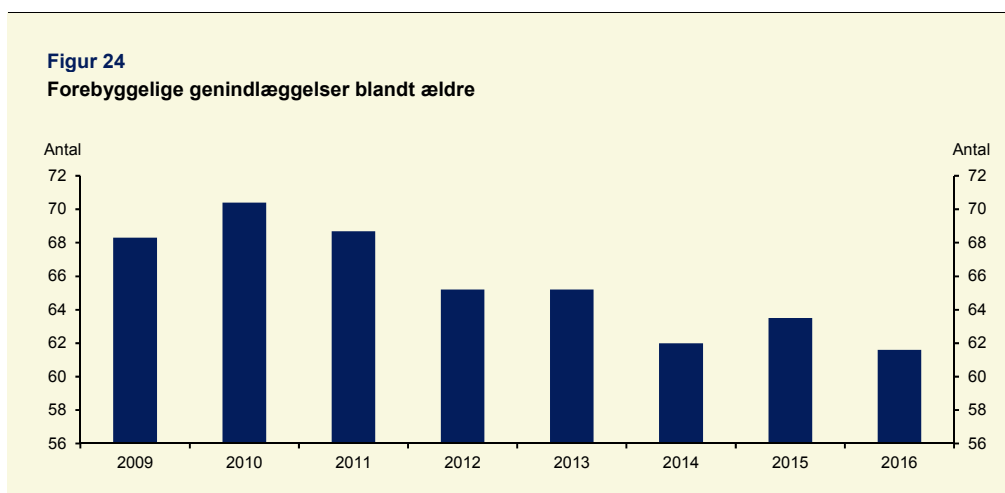
Kilde: Sundhedsministeriet (eSundhed.dk).

Regeringen arbejder løbende for at styrke indsatsen for mennesker med kroniske sygdomme. I juni 2017 præsenterede Udvalget om det nære og sammenhængende sundhedsvæsen en samlet vision med 20 anbefalinger, der bl.a. havde fokus på, at en større del af behandlingen af mennesker med kroniske sygdomme og ældre medicinske patienter bør ske i det nære sundhedsvæsen frem for på sygehusene. Det indebærer bl.a. at flere patienter med KOL og diabetes skal behandles i almen praksis, hvilket også understøttes af den seneste overenskomst med de alment praktiserende læger, hvor der er afsat 150 mio. kr. til formålet. Som opfølgning på anbefalingerne fra udvalget offentliggjorde regeringen i december 2017 sundhedsudspillet ”Sundhed, hvor du er”, som indeholder otte initiativer, der skal styrke det nære og sammenhængende sundhedsvæsen, og der skitseres en plan for regeringens opfølgning på de 20 anbefalinger fra udvalget.

Regeringen vil desuden i indeværende folketingsår præsentere en sundhedsreform med fokus på det nære og sammenhængende sundhedsvæsen, som bl.a. skal medvirke til at styrke behandlingen af kroniske sygdomme og forebygge akutte indlæggelser hos mennesker med sygdomme som KOL og diabetes.

Indikator b. Forebyggelige genindlæggelser blandt ældre.

Der har været en positiv udvikling i antallet af forebyggelige indlæggelser blandt ældre. I 2009 var der i alt 68,3 forebyggelige indlæggelser pr. 1000 ældre, mens antallet er faldet til 61,6 i 2016, *jf. figur 24.*

Anm.: Forebyggelige indlæggelser blandt ældre (65+ årige) er opgjort som køns- og aldersstandardiseret antal pr. 1.000 ældre. De køns- og aldersstandardiserede antal pr. 1.000 ældre borgere er beregnet med udgangspunkt i befolkningen på 65 år eller derover i Danmark.

Kilde: Sundhedsministeriet (eSundhed.dk).

Regeringen følger udviklingen i antallet af forebyggelige indlæggelser tæt via de otte nationale mål for sundhedsområdet. De nationale måls implementering bygger i høj grad på en lokal forankring hos kommuner og regioner.

KL, Danske Regioner og regeringen blev ved økonomiaftalerne for 2016 enige om at udbrede telemedicinsk hjemmemonitorering til KOL-patienter i hele landet senest med udgangen af 2019. Med telemedicin kan borgeren foretage måling af bl.a. blodtryk, vægt og iltmætning i sit eget hjem ved hjælp af hjemmemonitoreringsudstyr. Sundhedsfagligt personale i kommunen følger op på målingerne og sørger for hurtig indsats, hvis der viser sig tegn på en forværring i borgerens tilstand. Herved kan akutte indlæggelser undgås.

Aftalen om udbredelse bygger blandt andet på gode erfaringer fra storskalaforsøget TeleCare Nord i Nordjylland, som har vist, at telemedicinsk hjemmemonitorering har en positiv effekt på livskvaliteten for borgere med KOL. Borgeren oplever øget tryk, frihed og bliver i stand til selv at handle på forværringer i sygdomstilstanden. Desuden er det dokumenteret, at forværringer i borgerens tilstand opdages tidligere og dermed undgås akutte indlæggelser, som er både belastende og udmattende for den enkelte og omkostningsfulde for samfundet.

Målsætningen bidrager til verdensmål 3 om sundhed og trivsel.

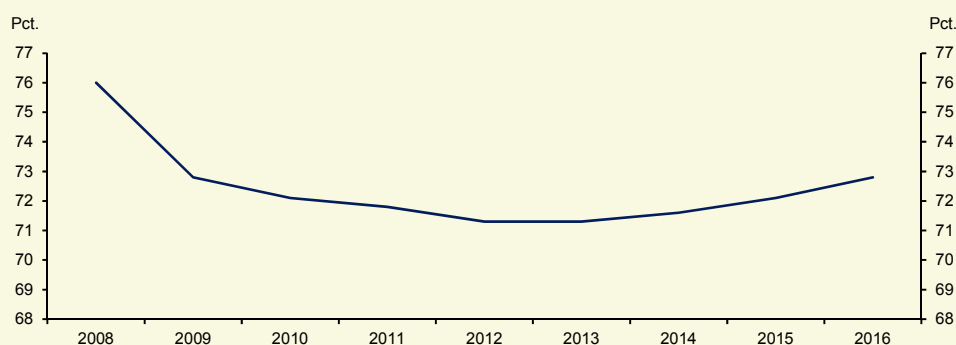
Målsætning 16

Flere skal være en del af arbejdsfællesskabet, herunder personer med handicap.

Indikator a. Den samlede beskæftigelsesfrekvens.

Beskæftigelsesfrekvensen angiver antallet af beskæftigede som andel af befolkningen mellem 16 og 64 år. Fra 2008 til 2009 faldt beskæftigelsesfrekvensen fra omkring 76 pct. til 73 pct. I 2016 er ca. 73 pct. af befolkningen mellem 16 og 64 årige i beskæftigelse, *jf. figur 25*.

Figur 25
Den samlede beskæftigelsesfrekvens

Anm.: Beskæftigelsesfrekvensen er opgjort på baggrund af den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS).

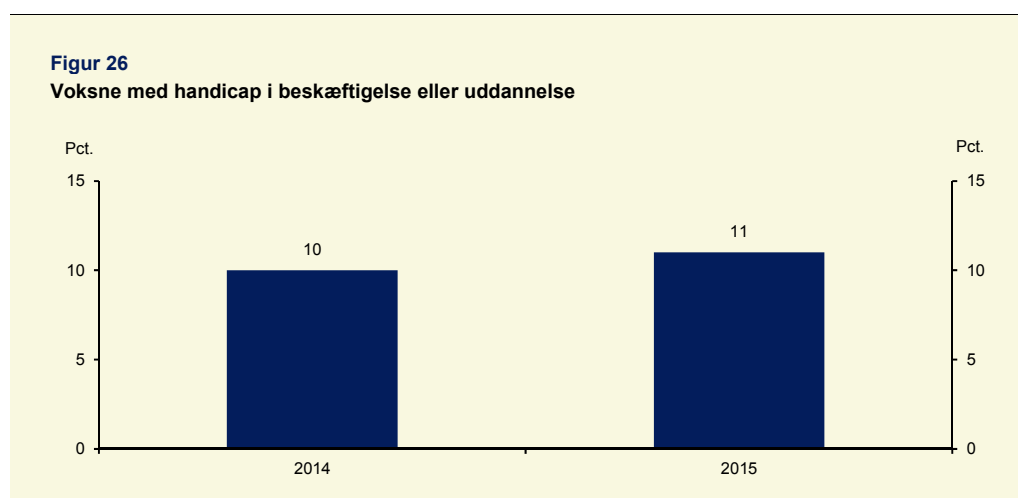
Kilde: Danmarks Statistik (RAS200).

Siden 1990'erne er der gennemført en række foranstaltninger og omfattende reformer, der har medvirket til at øge beskæftigelsen. Samtidigt har den danske flexicurity-model, ved hjælp af lempelige hyre- og fyre-regler kombineret med et fokus på at effektivisere og jobrette beskæftigelsesindsatsen for ledige, nedbragt antallet af langtidsledige betragteligt.

Regeringen har fokus på at benytte de gode beskæftigelsesmuligheder til at få alle med. Der er derudover særligt fokus på at inkludere nytilkomne flygtninge på arbejdsmarkedet, bl.a. gennem trepartsaftalen om arbejdsmarkedsintegration og den nye integrationsgrunduddannelse.

Indikator b. Andelen af personer med handicap i uddannelse eller beskæftigelse.

Regeringen har fastsat 10 mål for social mobilitet. Et af disse mål handler om, at flere skal være en del af arbejdsfællesskabet, herunder personer med handicap. I Socialpolitisk Redegørelse 2017 fremhæves, at lidt flere mennesker med handicap ser ud til at komme i uddannelse og beskæftigelse. Andelen af personer, som modtager en handicaprelateret indsats efter serviceloven, og som er i uddannelse eller beskæftigelse, er steget fra 10 til 11 pct. mellem 2014 og 2015, jf. figur 26.

Anm.: Personer med handicap er afgrænset til 18-59-årige, der modtager en social indsats efter serviceloven som følge af varig eller betydelig nedsat fysisk eller psykisk (kognitiv) funktionsevne. Se ”Afgrænsning af sociale mål – Baggrundsnotat” på sm.dk for en nærmere afgrænsning af målgruppen. Baseret på 44 kommuner, der indgår i De Kommunale Serviceindikatorer i perioden 2014-2016. Beskæftigelse omfatter personer med beskæftigelse som forsørgelsesgrundlag.

Kilde: Børne- og Socialministeriet.

Beskæftigelsesministeren og børne- og socialministeren afholdte den 12. januar 2018 en konference om handicap og beskæftigelse i fællesskab med Danske Handicaporganisationer.

Målsætningen bidrager til verdensmål 4 om kvalitetsuddannelse, verdensmål 8 om anstændige jobs og bæredygtig økonomisk vækst samt verdensmål 10 om mindre ulighed.

Målsætning 17

Fremme af en virksom indsats til voksne og børn udsat for vold i nære relationer.

Indikator. Opfølgning på indsatsen i den nationale enhed mod vold i nære relationer.

Med satspuljeaftalen 2017-2020 blev der afsat 36,4 mio. kr. til etableringen af en ny national enhed mod vold i nære relationer. Enheden har fået navnet Lev Uden Vold og skal stå for tilbud til voldsramte, herunder videreførelse af en national hotline, juridisk rådgivning samt en pladsoversigt for kvindekrisecentre og tilbud til mænd. Herudover skal enheden fungere som videnscenter og tilbyde efterværnsaktiviteter til både mænd og kvinder. Implementeringen af den nationale enhed følger procesplanen, og alle delopgaver, som enheden står for, er igangsat, herunder pladsoversigten, den nationale hotline og juridiske rådgivning

Den nationale enhed afrapporterer halvårligt til Socialstyrelsen i form af statusnotater om opgavens fremdrift og udfordringer. Herudover foretages en slutevaluering af enhedens indsats, som forventes færdig i 4. kvartal 2020.

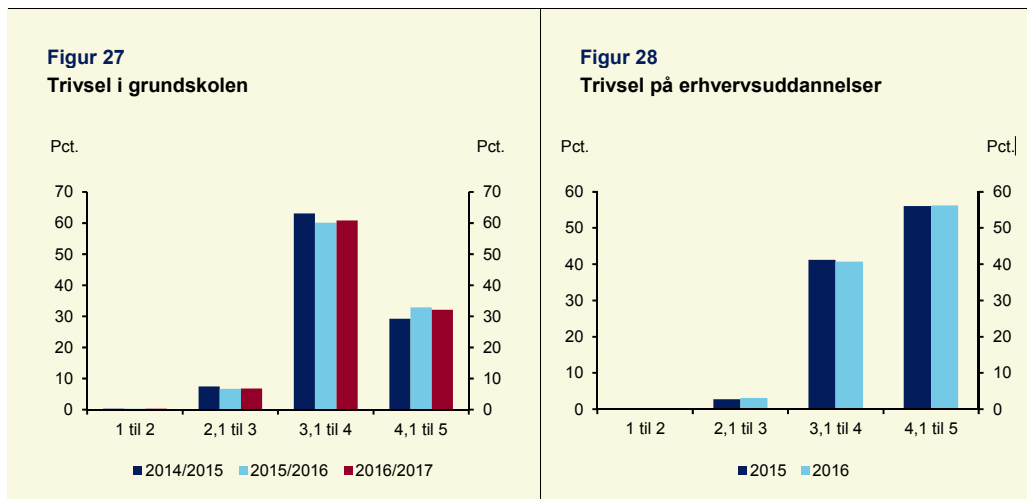
Målsætningen bidrager til verdensmål 5 om ligestilling mellem kønnene og verdensmål 16 om fred, retfærdighed og stærke institutioner.

Målsætning 18

Øget trivsel for børn og unge samt udvikling og læring for alle børn i dagtilbud.

Indikator a. Andel af elever, der trives i folkeskolen, erhvervs- og gymnasiale uddannelser.

Trivslen i grundskolen er høj og har været svagt stigende henover perioden. Trivslen på erhvervsuddannelserne er ligeledes høj og har ligget på et stabilt niveau i de to indsamlingsår, jf. figur 27 og 28.

Anm.: Indikatoren 'Generel trivsel' er en samlet indikator bestående af 29 spørgsmål. For hver elev beregnes et gennemsnit af svarene på de 29 spørgsmål. Gennemsnittet går fra 1 til 5, hvor 1 repræsenterer den ringest mulige trivsel, og 5 repræsenterer den bedst mulige trivsel. Rapporten viser et gennemsnit af elevernes gennemsnit.

Det bemærkes, at spørgerammen for hhv. grundskolen og erhvervsuddannelserne ikke er ens, hvorfor der ikke kan foretages sammenligninger herimellem.

Kilde: Undervisningsministeriet.

En af de tre overordnede målsætninger i folkeskolereformen er, at trivslen skal styrkes. I den forbindelse blev trivselsmålinger gjort obligatoriske, og mulighederne for at inddrage pædagoger til at støtte og supplere lærerne med andre relevante kvalifikationer blev gjort bedre. I 2016 er eud-skoleelevers trivsel målt for anden gang og at eleverne angiver generelt en høj trivsel. Når elevernes trivsel opdeles på hovedområde, herkomst, køn og alder er der ikke sket væsentlige ændringer i den angivne trivsel fra 2015 til 2016. De angiver også en bedre trivsel end elever på grundforløbet. For elever i skolepraktik er andelen af elever, der angiver bedst mulige trivsel, faldet en smule fra 2015 til 2016.

Indikator b. Opfølgning på implementering af en styrket pædagogisk læreplan.

Med den politiske aftale på dagtilbudsområdet, der blev indgået i juni 2017, er styrkelsen af den pædagogiske læreplan et centralt element. Den pædagogiske læreplan skal understøtte dagtilbuddenes arbejde med børns læring, udvikling og trivsel, og der er fastsat en række initiativer, der skal understøtte implementeringen af en styrket pædagogisk læreplan:

- I forhold til dagtilbuddene indebærer det fx udarbejdelse af en række forandringspakker, der bl.a. indeholder vidensnotat, videoer, dialogkort og læringsforløb vedrørende elementer fra den styrkede pædagogisk læreplan (fx forældresamarbejde). Der skal årligt udvikles 4-6 forandringspakker i et samarbejde med EVA og VIVE frem mod 2020, og de første materialer leveres inden sommeren 2018.
- På EMU Dagtilbud (Danmarks Læringsportal) skal alle materialer vedrørende den styrkede pædagogiske læreplan formidles. Portalen tilpasses samt offentliggøres inden sommeren 2018.
- Der er afsat en pulje til kompetenceløft af bl.a. ledere i dagtilbud, som blev meldt ud ultimo februar med henblik på at arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan.
- Partnerskabet for kompetenceudvikling og viden i praksis har afholdt tre møder i alt og bidraget med bl.a. pejlemærker for implementeringen af den styrkede læreplan samt retning for de øvrige understøttende initiativer.
- Initiativer rettet mod pædagoguddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse (PAU) indebærer en revision, foretaget af et fagligt udvalg, af undervisningsmoduler til dagtilbudsspecialisering, videnskortlægning, udvikling af nyt undervisningsmateriale og kompetenceudvikling af underviserne.
- Der er desuden i samarbejde med Uddannelses- og Forskningsministeriet (UFM) igangsat et udviklingsprojekt for implementering af den styrkede pædagogiske læreplan på pædagoguddannelsen. UFM har afsat 3 mio. kr. til projektet.
- Endelig har et fagligt udvalg påbegyndt en indledende screening af uddannelsesordningen på den pædagogiske assistentuddannelse (PAU) med fokus på, hvilke fag der er mest relevante for eventuelle ændringer i forhold til den styrkede pædagogiske læreplan. Samtidig ses der på praktikdelen af PAU.

Målsætningen bidrager til verdensmål 4 om kvalitetsuddannelse.

Målsætning 19

Opretholdelse af Danmarks rolle som aktiv international fortaler for ligestilling og seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder.

Indikator. En markant og synlig dansk indsats i EU og FN.

Internationalt er kvinders og pigers seksuelle og reproduktive sundhed og rettigheder (SRSR) de seneste år kommet under pres – også i lande, som tidligere var progressive på området. USA har under præsident Trump genindført en udvidet udgave af den såkaldte Global Gag Rule, der betyder, at ikke-amerikanske NGO'er, der modtager amerikansk støtte, forbydes at rådgive om og udføre aborter ifm. familieplanlægning. Det skal ses i lyset af, at ca. 214 millioner kvinder i udviklingslandene ikke har adgang til prævention og mere end 800 kvinder dør hver dag i forbindelse med graviditet eller fødsel. Ligesom 65 ud af 1000 graviditeter er uønskede for kvinder i alderen mellem 15 og 44 i udviklingslandene. Hvert år gennemføres tæt ved 25 millioner usikre aborter på verdensplan, hvilket udgør 45 pct. af alle aborter. Globalt har mænd stadig højere indkomster end kvinder, og lønforskellen øges fortsat. Således er der fortsat behov for, at Danmark kæmper for ligestilling og pigers og kvinders rettigheder globalt.

Kvinders og pigers seksuelle og reproduktive sundhed og rettigheder står centralt i dansk udviklingssamarbejde og udenrigspolitik. Danmark arbejder aktivt for at fremme dagsordenen både bilateralt og i multilateralt regi, herunder i FN særligt i regi af Kvindekommissionen og Befolkningskommissionen, samt i EU. Regeringen afsatte et historisk højt beløb (700 mio. kr.) på finansloven for 2018 til multilaterale SRSR-indsatser (en fordobling ift. det i 2017 afsatte) som reaktion på USA's genindførelse af Global Gag Rule. Desuden bevilgede regeringen i 2017 ekstra midler til flere internationale organisationer, der blev påvirket heraf, fx fordoblede Danmark støtten til UNFPA. Danmark tog sammen med en gruppe lande initiativ til "She Decides"-der mobiliserer politisk og finansiel opbakning til kvinders og pigers ret til at bestemme over egen krop. SRSR er en forudsætning for kvinders udfoldelse af deres potentiale i samfundsøkonomien, som også er en dansk målsætning. Danmark var medstifter af Women Entrepreneurs Finance Initiative (We-Fi) i Verdensbanken, som har til formål at fjerne barrierer for kvindelig entreprenørskab i udviklingslande og blev i 2018 medlem af We-Fi Leadership Group.

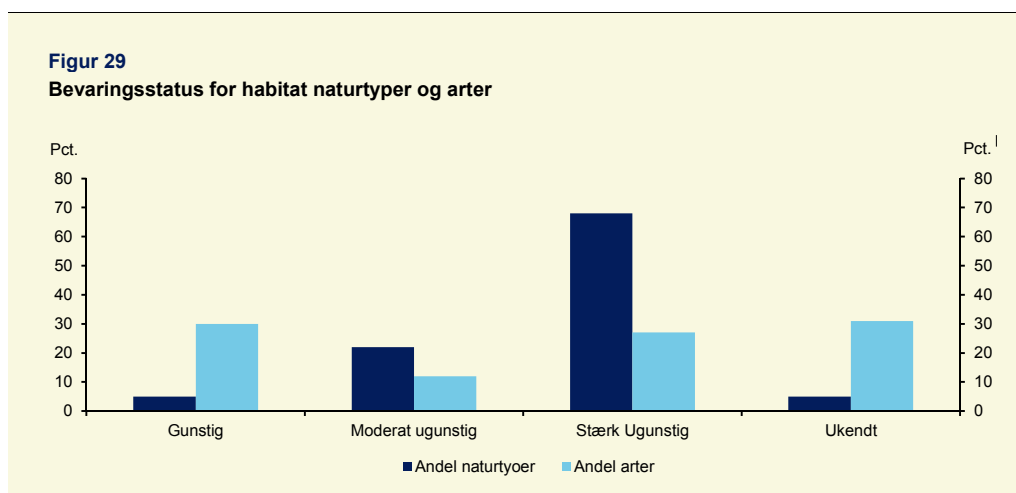
Målsætningen bidrager til følgende verdensmål, verdensmål 3 om sundhed og trivsel, verdensmål 4 om kvalitetsuddannelse, verdensmål 5 om ligestilling mellem kønnene, verdensmål 10 om mindre ulighed, verdensmål 16 om fred, retfærdighed og stærke institutioner.

Målsætning 20

Standse tilbagegangen for biologisk mangfoldighed.

Indikator. Bevaringsstatus for habitat naturtyper og arter (Habitatdirektivet).

Ved biologisk mangfoldighed forstås mangfoldigheden af levende organismer. Nedenfor fremgår status for bevaringsstatus for naturtyper og arter omfattet af EU's habitatdirektiv, jf. figur 29. Den danske natur er generelt påvirket af en række faktorer som fragmentering af naturområder, for højt næringssaltniveau på land og til vands, forstyrrelser, forurening og udtørring. Det giver sig udtryk i, at en stor del af de terrestriske og marine naturtyper er påvirket i en grad, så de iflg. EU er i ugunstig bevaringsstatus. Der er dog tegn på, at udviklingen er vendt, bl.a. som følge af målrettet indsats, fx i forhold til højmoser og visse arter.

Kilde: J. Fredshavn et al. 2014. Bevaringsstatus for naturtyper og arter. Habitatdirektivets Artikel 17 rapportering. Videnskabelig rapport fra DCE (Nationalt center for Miljø og Energi nr. 98).

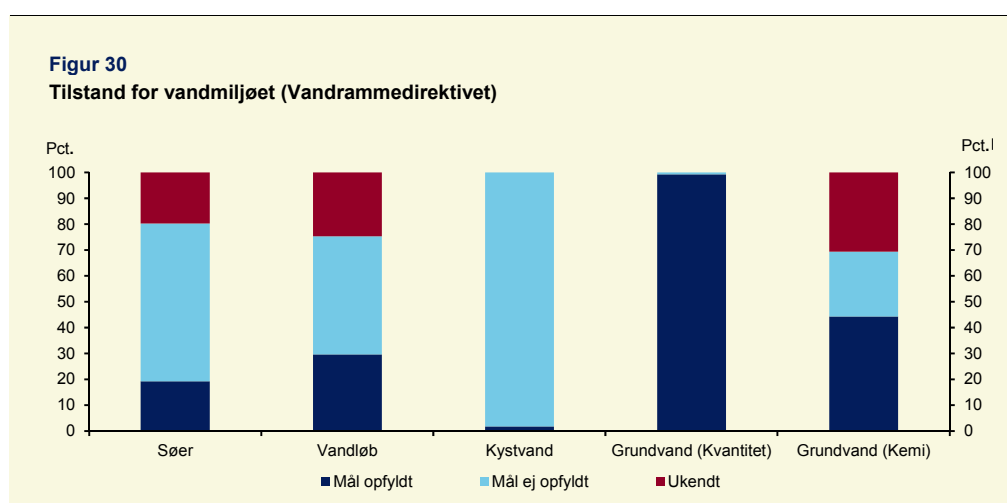
Regeringen har stort fokus på at stoppe tilbagegangen for den biologiske mangfoldighed og fremme en rig og mangfoldig natur. Regeringen vedtog i 2016 forvaltningsplaner for 262 Natura 2000-områder med konkrete bevaringsmålsætninger. Regeringen besluttede i forbindelse med Fødevare- og Landbrugspakken i 2015 samt Naturpakken i 2016 at afsætte ca. 2 mia. kr. til pleje og genopretning af natur frem til og med 2020. Desuden udbygges en række vildtreservater for at reducere forstyrrelser af ynglefugle og sæler. Med Naturpakken udlægges der 13.300 ha ny urørt skov og anden biodiversitetsskov. Målsætningen bidrager til verdensmål 12 om ansvarligt forbrug og produktion, verdensmål 14 om livet i havet samt verdensmål 15 om livet på land.

Målsætning 21

Beskytte vand- og havmiljø.

Indikator a. Tilstand for vandmiljøet (Vandrammedirektivet).

Nedenfor fremgår tilstanden for grundvand, vandløb, søer og marine områder efter standarderne i EU's vandrammedirektiv, *jf. figur 30.*

Anm.: Hvert 6. år skal Danmark jf. Vandrammedirektivet udarbejde en vandområdeplan for hele Danmark. Grundlaget herfor afrapporteres til EU-Kommissionen. Figuren viser den økologiske tilstand for overfladevand i de forskellige kategorier, samt kvantitativ og kvalitativ tilstand for grundvand. Danmark rapporterede også om tilstand for overfladevand og grundvand for perioden 2009-2015 i 2016. Data er ikke sammenlignelige pga. justeringer i opgørelsesmetoder mv. Indikatoren for søer, vandløb og kystvande viser ikke kemisk tilstand. Data stammer fra Danmarks/Miljøstyrelsens indberetning til EU (juli 2017) af tilstandsvurderingen udarbejdet i forbindelse med vandområdeplanerne 2015-2021. Konkret er der for overfladevand (vandløb, søer og marine områder) taget udgangspunkt i de indberettede vandområders økologiske tilstand, mens der for grundvand er taget udgangspunkt i kvantitativ og kemisk tilstand for grundvandsforekomster.

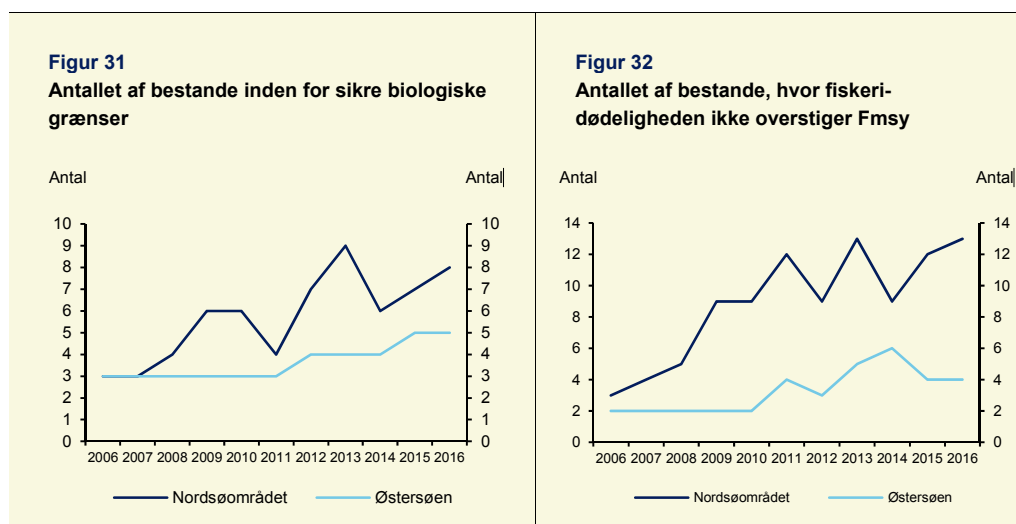
Kilde: Miljø- og Fødevareministeriet.

Det er en meget vigtig prioritet for regeringen at fortsætte det arbejde, der er pågået over en årrække med henblik på at forbedre det danske vandmiljø. Regeringen og Dansk Folkeparti indgik i januar 2018 aftalen om målrettet regulering, som er en meget avanceret og fremsynet ramme for beskyttelsen af det danske vandmiljø. De danske vandområdeplaner udarbejdes i henhold til EU's vandrammedirektiv, og formålet med planerne er at sikre god tilstand i kystvande, vandløb, søer og grundvand. For at nå målene i vandområdeplanerne arbejdes med forskellige virkemidler, herunder vandløbsrestaurering, spildevandsrensning og kvælstofvirkemidler i form af fx etablering af vådområder. Regeringen har fokus på at sikre den rette balance mellem benyttelse og beskyttelse af de danske havområder.

Indikator b. Fiskebestande, der udnyttes erhvervs-mæssigt på en måde, så de generelt efterlever MSY-princippet.

I vurderingen af, hvorvidt en given bestand fiskes på et bæredygtigt niveau, anvendes både estimerede værdier for bestandens størrelse (gydebiomasse (SSB)) og den fiskeridødelighed (F), som bestanden udsættes for gennem fiskeri.

I løbet af de seneste ti år, er der gradvist sket en positiv udvikling for de fiskebestande, som primært udnyttes af danske fiskere. Gydebiomassen for mange bestande har været stigende, og flere og flere bestande udnyttes nu på et bæredygtigt niveau. Udviklingen har hovedsageligt været positiv i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat (Nordsøområdet), og mindre markant i Østersøen, jf. figur 31 og 32¹.

Kilde: Miljø- og Fødevarerministeriet og Udenrigsministeriet.

Regeringen arbejder inden for rammerne af EU's fælles fiskeripolitik for en bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer, og kommercielt fiskeri i danske farvande reguleres primært af EU's fælles fiskeripolitik. Videnskabelig rådgivning fra bl.a. ICES (Det Internationale Havundersøgelseråd) anvendes i forbindelse med fastsættelsen af kvoter for de enkelte fiskebestande. Kvoterne fastsættes bl.a. ud fra mål for det maksimalt bæredygtige udbytte (MSY) af en given bestand.

Målsætningen bidrager til verdensmål 6 om rent vand og sanitet samt verdensmål 14 om livet i havet.

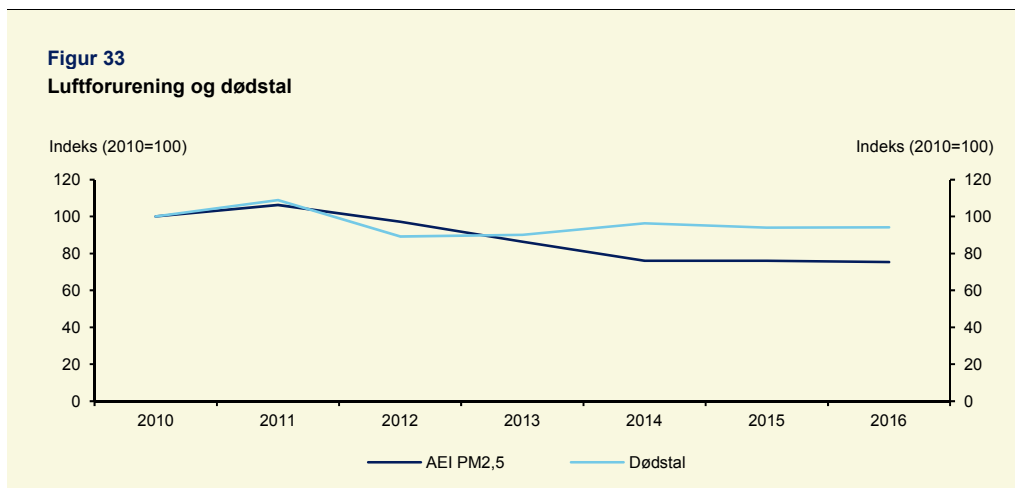
¹ Opgørelserne er baseret på den seneste rapport om monitorering af udviklingen i opnåelsen af de målsætninger, der findes for en bæredygtig fiskeriforvaltning i den fælles fiskeripolitik, som udgives af Kommissionens videnskabelige, tekniske og økonomiske komité for fiskeri (STECF) (STECF-Adhoc-18-01).

Målsætning 22

Forebygge og begrænse forurening med skadelige stoffer.

Indikator a. Udvikling af luftkvalitet og sundhedseffekter af luftforurening i Danmark.

Nedenfor fremgår forekomsten af små partikler (PM_{2,5}) målt ved det såkaldte AEI (Average Exposure Index) og en beregning af for tidlig død i Danmark som følge af luftforurening (primært som følge af små partikler (PM_{2,5})), *jf. figur 33*. PM_{2,5} er den luftforureningskomponent, der har den tætteste sammenhæng med for tidlig død. Set over en længere periode er der en klar nedadgående trend, som følge af reduktioner i forureningen fra alle europæiske lande. De målte værdier, som viser et markant fald i forureningen, udgør sammen med modelberegninger grundlaget for vurdering af luftkvalitet og befolkningens helbred.

Anm.: Indekset er bestemt som det løbende gennemsnit over tre år af målinger i København, Aarhus og Aalborg. Der måles på en målestation i hver by. PM_{2,5} er den luftforureningskomponent, der har den tætteste sammenhæng med for tidlig død. Målingerne startede i 2008. 2010 er således første år med en 3-års middelværdi. Datasættet opdateres hvert år af DCE.

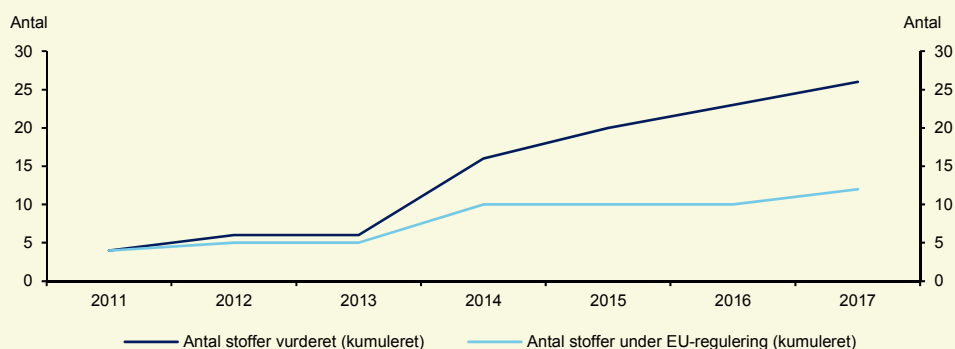
Kilde: Aarhus Universitet, Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE).

Regeringen arbejder løbende for at nedbringe luftforureningen både igennem EU- og national regulering. Der er de senere år vedtaget EU-regulering, der stiller skærpede miljøkrav til nye køretøjer. Det er især per-sondieselbiler, der har forurennet mere end de burde. Nationalt har regeringen gennemført en række supplerende indsatser. Det gælder fx eftermontering af renseudstyr på ca. 300 busser i København og på Frederiksberg og tilskud til udskiftning af ældre brændeovne.

Indikator b. Antal stoffer vurderet for hormonforstyrrende egenskaber og andel, der som følge heraf er omfattet af EU-regulering.

Nedenfor fremgår henholdsvis antallet af stoffer, der er vurderet hormonforstyrrende i EU, samt antallet af stoffer, der er omfattet af EU regulering, jf. figur 34. Antallet af stoffer, der i EU er vurderet som hormonforstyrrende har været støt stigende siden 2011. Andelen af hormonforstyrrende stoffer, der efterfølgende er regulerede, som følge af deres hormonforstyrrende virkning, er også stigende, men stigningen er langsommere end for vurderingerne. Reguleringen består i, at der er særlige oplysningskrav for særligt problematiske stoffer, herunder hormonforstyrrende stoffer, samt skærpede krav ved godkendelse, hvis de fortsat skal anvendes. Mange hormonforstyrrende stoffer er også skadelige for forplantningsevnen og fosterets udvikling og er allerede reguleret på baggrund af disse effekter. Flere stoffer end rapporteret i indikatoren vurderes derfor at være indirekte reguleret i EU som følge af deres hormonforstyrrende virkning.

Figur 34
Antal stoffer vurderet og omfattet af EU-regulering

Anm.: Stoffer reguleret under REACH (industrikemikalier) samt Pesticid- og Biocidforordningerne (bekæmpelsesmidler) er medtaget i opgørelsen.

Kilde: Miljø- og Fødevarerministeriet.

Arbejdet med hormonforstyrrende stoffer er et fortsat prioriteret område for regeringen. Arbejdet indgår som fokusområde i Kemiindsats 2018-21, og omfatter blandt andet beskyttelse af befolkningen via aktiv deltagelse i det fælles arbejde i EU med vurdering og regulering af hormonforstyrrende stoffer. Regeringens prioriteter på området understøttes af målsætningen i EU's 7. Miljøhandlingsprogram om, at der skal vedtages en strategi for et giftfrit miljø, der blandt andet skal sikre en minimering af udsættelsen for hormonforstyrrende stoffer på tværs af relevante lovgivninger.

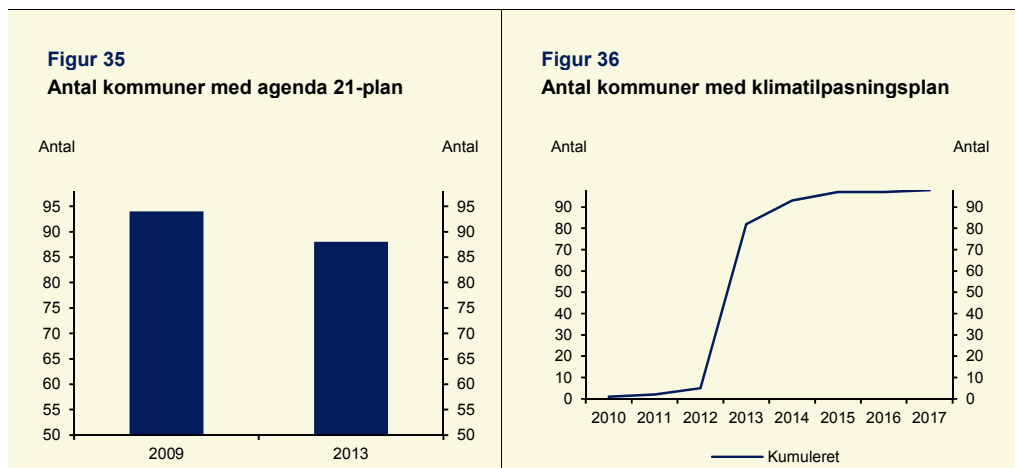
Målsætningen bidrager til verdensmål 3 om sundhed og trivsel, verdensmål 8 om anstændige jobs og økonomisk vækst, verdensmål 9 om industri, innovation og infrastruktur, verdensmål 11 om bæredygtige byer og lokalsamfund, verdensmål 12 om ansvarligt forbrug og produktion.

Målsætning 23

Fastholde Danmarks førerposition med at udvikle bæredygtige og levedygtige byer.

Indikator a. Kommuner med agenda 21 plan og klimatilpasningsplan.

Nedenfor fremgår udviklingen i antallet af kommuner, som har udarbejdet en agenda 21-plan og en klimatilpasningsplan, *jf. figur 35 og 36*. Der er en mindre tilbagegang i kommunerne og regionernes arbejde med Agenda 21. Dette er ikke nødvendigvis retvisende, da kommunerne og regionerne i dag i langt højere grad arbejder med bæredygtighed som et gennemgående element i deres planlægning. Alle 98 kommuner har udarbejdet en klimatilpasningsplan. Klimatilpasningsplanerne er udarbejdet mellem 2012-2017.

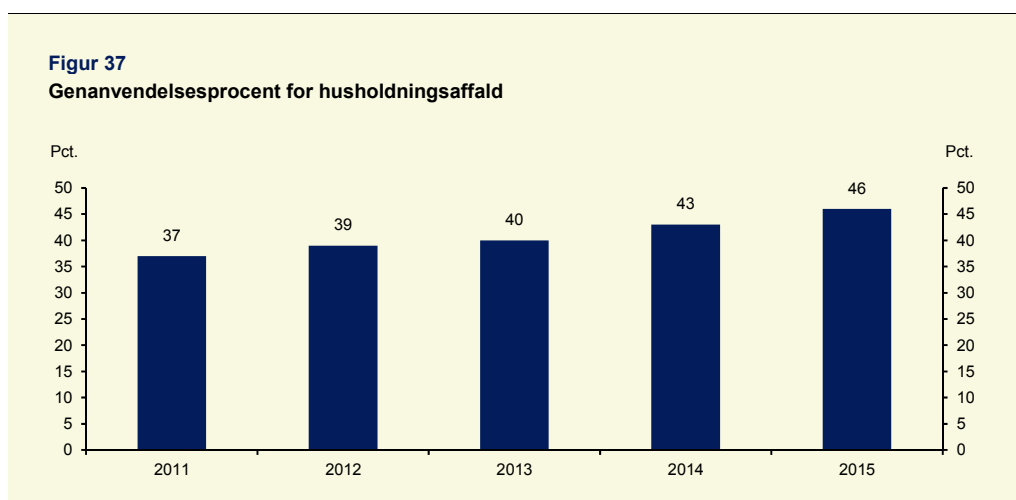
Kilde: Miljø- og Fødevarerministeriet og Erhvervsministeriet.

Agenda 21 stammer fra FN's konference om miljø og udvikling i Rio de Janeiro i 1992. Programmet var en plan for, hvordan verden kunne opnå en bæredygtig udvikling i det 21. århundrede. Regeringen arbejder for en grøn omstilling der understøtter en varieret natur.

Det fremgik af aftalen om kommunernes økonomi for 2013 (ØA13), at der skulle iværksættes en række initiativer med det formål at understøtte en ambitiøs klimatilpasningsindsats med særlig fokus på oversvømmelser. Kommunerne skulle bl.a. udarbejde klimatilpasningsplaner, som indeholder kortlægning af risikoen for oversvømmelser samt en prioritering og beskrivelse af indsatsen.

Indikator b. Genanvendelsesprocent for husholdningsaffald.

Nedenfor fremgår udviklingen i genanvendelse af husholdningsaffald. Genanvendelsen af husholdningsaffald i Danmark er steget fra 37 pct. i 2011 til 46 pct. i 2015, jævnfør Miljøstyrelsens Affaldsstatistik 2013-15, *jf. figur 37*. Opgørelsen omfatter alt affald der er indsamlet til genanvendelse, hvilket ikke nødvendigvis svarer til den faktisk genanvendte andel af husholdningsaffaldet. I 2010 blev der skiftet opgørelsesmetode, hvilket medfører, at tallene fra 2011 og frem ikke er direkte sammenlignelige med tallene fra de foregående år.

Anm.: Data om genanvendelse af husholdningsaffald i Danmark registreres årligt. Data findes i Affaldsdatasystemet og præsenteres i den årlige affaldsstatistik. Data indberettes på kommunernes vegne af affaldsindsamlere og modtageanlæg. Der gennemføres af Miljøstyrelsen løbende en kvalitetssikring af de indberettede data. Data er minimum 1½ år gamle, når de er kvalitetssikrede og klar til offentliggørelse.

Kilde: Miljø- og Fødevareministeriet.

Den gældende nationale plan for affaldshåndtering indeholder en målsætning om 50 pct. genanvendelse i 2022 af syv fraktioner af husholdningsaffaldet (organisk affald samt papir-, pap-, glas-, træ-, plast- og metalaffald), samt en lang række understøttende initiativer. I forlængelse af dette har mange kommuner indført nye indsamlingsordninger, og der er sideløbende gennemført en lang række pilotprojekter i kommunerne med henblik på at øge genanvendelse af husholdningsaffaldet.

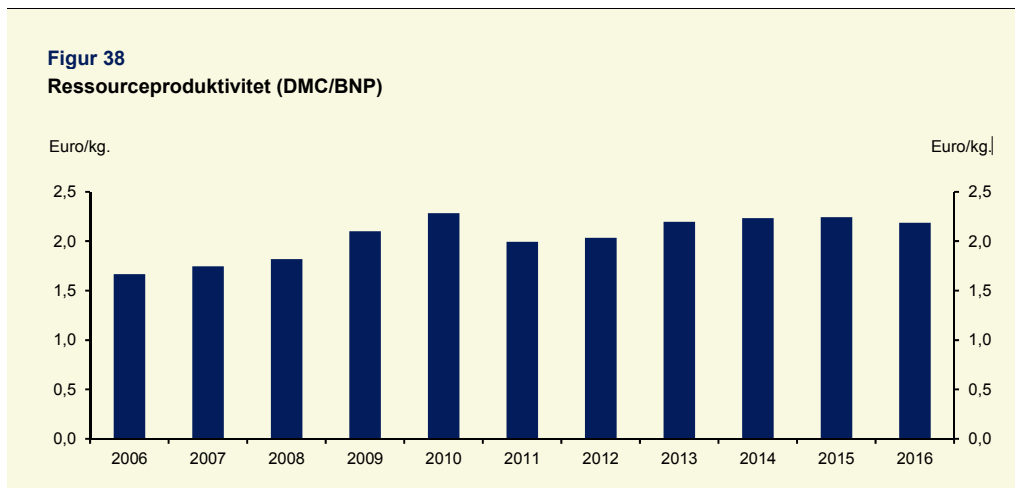
Målsætningen bidrager til verdensmål 11 om bæredygtige byer og lokalsamfund samt verdensmål 13 om klimaindsats.

Målsætning 24

Fremme af cirkulær økonomi, herunder bedre (gen)anvendelse af ressourcer og forebyggelse af affald.

Indikator a. Ressourceproduktivitet (DMC/BNP som erstattes af RMC/BNP).

Nedenfor fremgår udviklingen i ressourceproduktivitet i Danmark, *jf. figur 38*. Ressourceproduktivitet er et mål for, hvor meget økonomisk værdi, man får ud af de materialer, der anvendes i produktionen af produkter og tjenester. Det vil sige, at ressourceproduktivitet er et udtryk for, hvor mange kroner, der skabes af omsætning i Danmark for hvert forbrugt kilo materialer. Generelt er Danmarks ressourceproduktivitet svagt stigende i perioden 2006-2016. Men da ressourceproduktiviteten opgøres i kroner per kilo anvendt materiale, hænger udviklingen bl.a. tæt sammen med byggeaktiviteten, da der i perioder med høj byggeaktivitet vil være et stort forbrug af tunge materialer som fx grus, ler og tegl. Dette kan være med til at forklare stigningen i ressourceproduktiviteten i 2009-10 (hvor byggeaktiviteten var lav) og det efterfølgende fald i ressourceproduktiviteten i 2011-2012 (hvor byggeaktiviteten var højere).

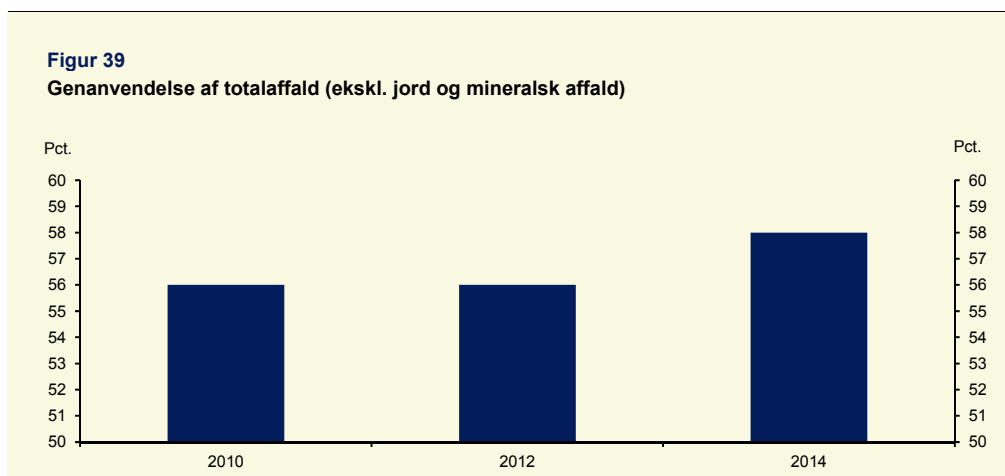

Kilde: Miljø- og Fødevarerministeriet (Eurostat).

Regeringen nedsatte i oktober 2016 et Advisory Board bestående af 12 erhvervsledere, der havde til formål at udarbejde konkrete anbefalinger til at understøtte danske virksomheders omstilling til en mere cirkulær økonomi. Anbefalingerne blev afleveret til regeringen den 7. juni 2017, og regeringen vil følge op med en Strategi for cirkulær økonomi i 2018. Regeringen har med Forsyningsstrategien fra september 2016 – ligesom Advisory Board for cirkulær økonomi – foreslået at konkurrenceudsætte affaldsforbrænding og håndtering af det genanvendelige affald.

Indikator b. Genanvendelse af totalaffald (ekskl. jord og mineralisk affald) (Eurostat).

Nedenfor fremgår udviklingen i genanvendelsen af totalaffald, jf. figur 39. Opgørelsen foretages hvert andet år – og senest for 2014. For Danmark er genanvendelsen steget fra 56 pct. i 2010 til 58 pct. i 2014. Eurostats data for totalaffald i 2012 og 2014 er korrigeret af Miljøstyrelsen, og de opdaterede tal er endnu ikke tilgængelige i Eurostats database. Til at måle genanvendelsen af totalaffald benyttes en affaldsindikator fra Eurostat, hvor man har ekskluderet jord og mineralisk affald fra den totale affaldsmængde. Årsagen er, at affaldet fra byggeri og anlæg er særligt konjunkturfølsomt, og at opgørelsen af genanvendt affald fra byggeri og anlæg ofte omfatter såkaldt ”opfyldning”. Ved at ekskludere mineralisk affald fra opgørelsen af totalaffald får man et mere retvisende og sammenligneligt billede, da opgørelsen af totalaffaldet kun omfatter den del af affaldet fra byggeri og anlæg, der normalt ikke anvendes til opfyldning. Jord ekskluderes fra opgørelsen, da jord udgør en stor andel af den samlede affaldsmængde og er stærkt påvirket af typen af bygge- og anlægsprojekter. Jordmængderne vil derfor skævvride den totale affaldsmængde og gøre det svært at se tendens i data. Opgørelsen af genanvendelse er korrigeret for import og eksport af affald til genanvendelse, hvormed tallet alene fokuserer på genanvendelse af affald genereret i Danmark.

Kilde: Miljø- og Fødevarerministeriet (Eurostat).

Regeringen nedsatte i oktober 2016 et Advisory Board bestående af 12 erhvervsledere, der havde til formål at udarbejde konkrete anbefalinger til at understøtte danske virksomheders omstilling til en mere cirkulær økonomi. Anbefalingerne blev afleveret til regeringen den 7. juni 2017, og regeringen vil følge op med en Strategi for cirkulær økonomi i 2018. Regeringen har med Forsyningsstrategien fra september 2016 – ligesom Advisory Board for cirkulær økonomi – foreslået at konkurrenceudsætte affaldsforbrænding og håndtering af det genanvendelige affald.

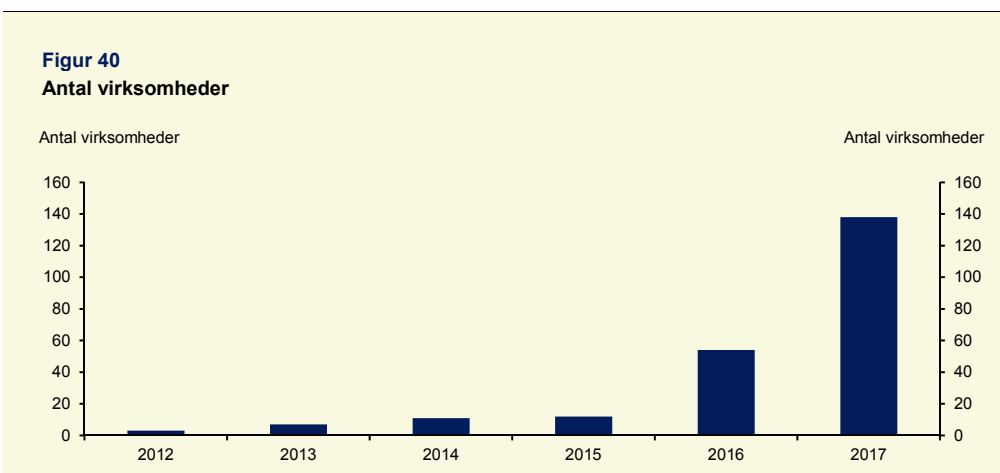
Målsætningen bidrager til verdensmål 9 om industri, innovation og infrastruktur, verdensmål 12 om ansvarligt forbrug og produktion samt verdensmål 13 om klimaindsats.

Målsætning 25

Bæredygtige virksomheder og produkter.

Indikator a. Antal virksomheder omfattet af standarder for bedst tilgængelig teknologi efter IE-direktivet.

Nedenfor fremgår antallet af virksomheder i Danmark, der er omfattet af EU's miljøkrav som fastsat i direktivet om industrielle emissioner, *jf. figur 40*. Virksomheder, der omfattes af EU's miljøkrav, stiger løbende. For Danmark er der i 2016 særligt tale om kemiske virksomheder, hvor der for omkring 40 virksomheder er sat ekstra fokus på begrænsning af udledninger til vandmiljøet. I 2017 er der fastsat nye skærpede krav til emissioner til luften fra store fyringsanlæg. Udover industrivirksomheder, er der fra 2017 desuden vedtaget EU krav til 1550 husdyrbrug i Danmark til intensiv svine- og fjerkræavl, som ligeledes er omfattet af BAT-krav. Alle virksomheder, der omfattes af EU's krav om BAT får revurderet deres miljøgodkendelse baseret på de nye EU-krav.

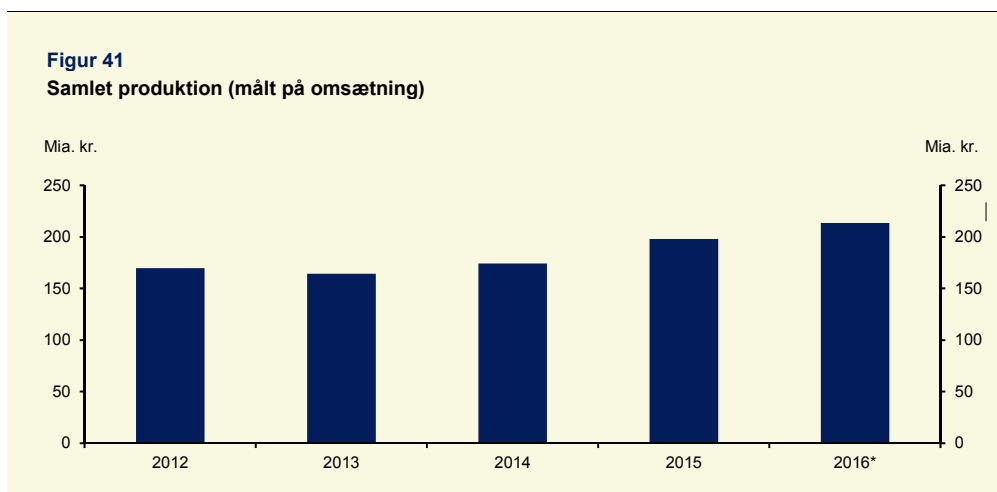

Kilde: Miljø- og Fødevarerministeriet.

Regeringen arbejder for at udbrede miljøteknologiske løsninger i Danmark såvel som i andre dele af verden. Regeringen arbejder for, at der i EU regi sættes skrappe krav til virksomhedernes udledninger til vand, jord og luft ved at anvende renere teknikker. Regeringen støtter en miljøteknologisk indsats med en tilskudsordning med fokus på udvikling, test og demonstration af helt nye miljøteknologiske løsninger inden for bl.a. vand, klimatilpasning, renere luft, bedre udnyttelse af ressourcerne mv. Målet er, at disse teknologiske løsninger kan anvendes bredt, når de er udviklet. EU's miljøpolitik og regulering er generelt central for at sikre et marked for miljøeffektive løsninger. Ved at EU udstikker langsigtede og ambitiøse mål for miljøet og for fremme af miljøeffektiv teknologi samt implementerer en konsistent regulering, kan EU således skabe et marked for miljøeffektive løsninger.

Indikator b. Samlede produktion af grønne varer og tjenesteydelser i Danmark.

Værdien af de producerede grønne varer og tjenester steg med 8 pct. fra 2015 til 2016 og nåede op på 214 mia. kr., *jf. figur 41*. En stigning der især kan henføres til øget produktion af vindmøller, men også værdien af miljøteknologi til miljøbeskyttelse inden for vand, luft med videre er voksede. Produktionen fordeler sig på mange forskellige brancher, idet industrivirksomheder står for ca. halvdelen. Specielt maskinindustrien er med til at trække væksten i værdien af produktionen af grønne varer og tjenester. Her er tale om en branche, som i meget høj grad er eksportorienteret, og dermed i høj grad afhængig af udviklingen i den globale økonomi, samt størrelsen af de globale investeringer i grønne varer og tjenester i særdeleshed.

* Tallene for 2016 er foreløbige. Revisorer i tal for tidligere år vil kunne forekomme.
Kilde: Miljø- og Fødevarerministeriet.

Miljø- og Fødevarerministeriet har i partnerskab med brancheorganisationer og industrien lanceret en række grønne eksportstrategier. På vandområdet er der med Vandvisionen fra 2015 et mål om at øge eksporten fra godt 15 mia. kr. i 2013 til 30 mia. kr. i 2025. I januar 2018 blev der lanceret en luftvision der bl.a. skal fordoble Danmarks eksport af ren luft teknologi frem mod 2030, fra godt 7 mia. kr. i 2017 til godt 14 mia. kr. i 2030. Senest har regeringen nedsat et vækstteam for grøn energi- og miljøteknologi, som skal understøtte regeringens ambition på det grønne område og skabe grundlag for ny innovation, teknologiske løsninger, arbejdspladser, eksport og vækst. Regeringen har samtidigt reserveret bevillinger til at udvikle og demonstrere fremtidens grønne løsninger bl.a. i regi af EUDP, GUDP, MUDP og Innovationsfonden. Løsninger som danske eksportvirksomheder skal leve af at eksportere i årene fremover.

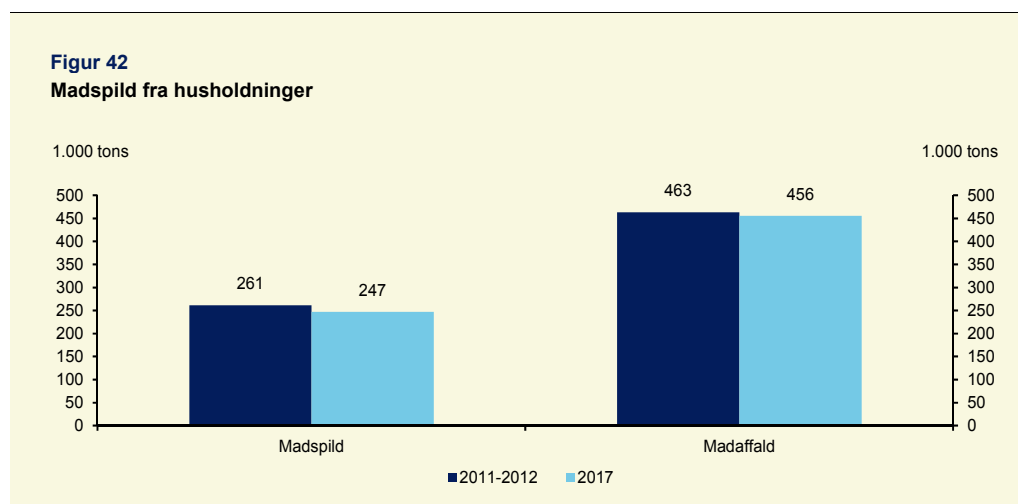
Målsætningen bidrager til verdensmål 2 om stop sult, verdensmål 8 om anstændige jobs og økonomisk vækst, verdensmål 9 om industri, innovation og infrastruktur samt verdensmål 12 om ansvarligt forbrug og produktion.

Målsætning 26

Bæredygtige fødevarer.

Indikator a. Madspild fra husholdninger.

Nedenfor fremgår udviklingen i madspild og madaffald fra 2011-2012 til 2017, *jf. figur 42*. Madspild er defineret som den del af madaffaldet, der kunne være spist. Miljøstyrelsens kortlægning af omfanget af madspild i de danske husholdninger i 2011 viste, at der var 261.000 tons madspild. En tilsvarende kortlægning i 2017 viste, at der var 247.000 tons madspild. Dette svarer til, at der er sket et gennemsnitligt fald på 8 pct. per person. Pga. befolkningsvækst i samme periode svarer dette til et samlet fald i mængden af madspild fra husholdninger på 5 pct.

Kilde: Miljø- og Fødevarerministeriet.

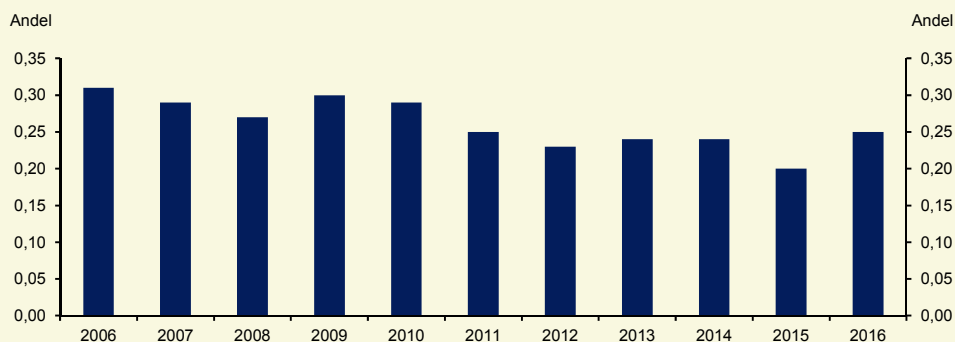
Regeringen arbejder for at reducere madspild i alle led af værdikæden for fødevarer. Regeringen har bl.a. lanceret undervisningsmateriale til de danske skoler, og støttet nye projekter som skal give mærkbare indhug i Danmarks madspild i alle led fra produktion til industri, engros, supermarkeder, storkøkkener og hjemme hos forbrugerne. Projekterne har bl.a. fokus på afsætning af fødevarer, ny teknologi, oplysning, undervisning og uddeling af overskudsmad. Andre tiltag, som regeringen har støttet er fx Madspildsjægerne og Partnerskab om Mindre Madspild. Madspildsjægerne hjælper storkøkkener med at gennemgå arbejdsgange og procedurer for at udpege muligheder for forbedringer. Partnerskab om Mindre Madspild har bl.a. identificeret barrierer i den eksisterende lovgivning og har udviklet nye idéer til aktiviteter, der kan reducere madspildet. Derudover er der på både Miljøstyrelsens og Fødearestyrelsens hjemmeside informationer tilgængelig om reduktion af madspild.

Indikator b. Ressourceproduktivitet i fødevarerektoren.

Nedenfor fremgår ressourceproduktiviteten, dvs. hvor meget økonomisk værdi fødevarerindustrien får ud sit vareforbrug, som anvendes til produktion af produkter og tjenester, *jf. figur 43*. For hver krone, som virksomhederne bruger til at købe varer for, er der en værditilvækst på x kr. Jo højere indeks tal, desto højere ressourceproduktivitet. Sammenlignet med mange andre lande har dansk fødevarerproduktion en høj effektivitet og et lavt ressourceforbrug per produceret enhed. Faldet i ressourceproduktivitet for fødevarer i perioden 2005-2016 skyldes en let faldende indtjening og stigende omkostninger til vareforbrug.

Figur 43

Bruttoværditilvækst i produktionen i forhold til materialeomkostninger (løbende priser), 2005-2016

Anm.: Tallene afspejler bruttoværditilvæksten i føde-, drikke- og tobaksvarerindustrien.

Kilde: Miljø- og Fødevarerministeriet.

Regeringen har i august 2017 relanceret Det Nationale Bioøkonomipanel med henblik på at modtage anbefalinger om hvordan værditilvæksten i udnyttelsen af biologiske ressourcer kan øges. Regeringen har desuden lanceret Food Nation der er et markedsføringskonsortium, der skal oplyse om den danske fødevarerklænges styrkepositioner med henblik på at øge udlandets interesse for danske varer og rekruttere dygtige studerende og medarbejdere til naturvidenskabelige og bioteknologiske uddannelser og arbejdspladser.

Målsætningen bidrager til verdensmål 2 om stop sult og verdensmål 12 om ansvarligt forbrug og produktion.

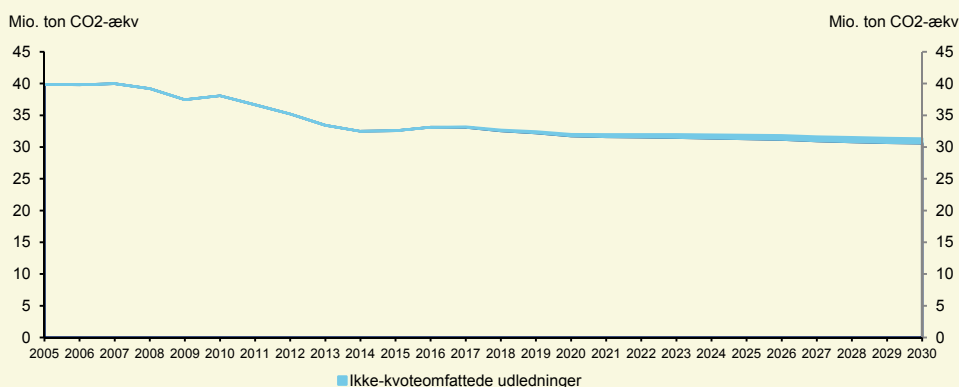
Målsætning 27

Indfri Danmarks forpligtelse for reduktioner i ikke-kvotesektoren i 2020 og 2030.

Indikator. Fremskrivning af CO₂-udvikling i ikke-kvotesektoren ift. 2005-niveau.

Danmark har under EU's klima- og energipakke fra 2009 påtaget sig at nedbringe udledningerne fra de ikke-kvotefattede sektorer (non-ETS) med 20 pct. i 2020 ift. 2005, herunder opnåelse af gradvist skærpede årlige delmål. Overopfyldelse fra et år kan anvendes til målopfyldelse i efterfølgende år frem til 2020. Danmark vil opfylde EU-målet for ikke-kvotefattede sektorer for perioden 2013-2020 til overmål, *jf. figur 44*. Den samlede, akkumulerede overopfyldelse forventes at blive 14 mio. ton CO₂-ækv. for perioden.

Figur 44
Udledning i ikke-kvotesektoren

Anm.: Fra 2017 er tallene opgjort på baggrund af basisfremskrivningen 2018, som præsenterer et såkaldt "Frozen Policy" scenarie, der betyder, at udviklingen beregningsteknisk er betinget af et fravær af nye tiltag. Spændet i udledninger skyldes usikkerhed vedr. forventningerne til køretøjers energieffektivitet.

Kilde: Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet.

Overopfyldelse kan ikke overføres til den efterfølgende forpligtelsesperiode 2021-2030. Danmark har under EU's 2030 ramme for klima- og energipolitikken påtaget sig at nedbringe udledningerne fra de ikke-kvotefattede sektorer (non-ETS) med 39 pct. i 2030 ift. 2005. Fremskrivningen viser, at udledningerne i 2030 forventes at ligge 21-23 pct. under 2005-niveauet. Regeringen vil efter sommerferien fremlægge en strategi for de ikke-kvotefattede udledninger.

Målsætningen bidrager til verdensmål 7 om bæredygtig energi og verdensmål 13 om klimaindsats.

Målsætning 28

Bidrage til fælles EU-mål om 27 pct. vedvarende energi og mindst 27 pct. energieffektiviseringer i 2030.

Indikator. VE-andel, udvikling i energiforbrug i forhold til en i 2007 fastlagt baseline for det fremskrevne energiforbrug.

Indledningsvis skal det bemærkes, at EU-forhandlingerne om EU's 2030-mål for vedvarende energi (VE) og energieffektivisering endnu ikke er færdigafsluttet. Det er dog forventningen, at den endelige aftale mellem Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen om EU's VE-mål vil lande på et 2030-mål over 27 pct. og på minimum 30 pct. for energieffektivitet.

Basisfremskrivningen 2018 (BF18), der ikke medtager effekterne af regeringens energiudspil, viser, at eksisterende tiltag forventes at sikre, at Danmark når en samlet VE-andel (EU-norm) på 43,6 pct. i 2021 og 2022. Den samlede VE-andel vil - under fravær af nye tiltag - herefter vige og forventes med eksisterende tiltag at være 39,8 pct. i 2030. VE-andelen forventes at være 42,0 pct. i 2020, hvorved EU-forpligtelsen om en VE-andel på 30 pct. i 2020 nås til overmål. For yderligere information om VE-andel, se målsætning 29.

BF18 viser, at der frem til 2020 fortsat er stigende energieffektivitet, både inden for bruttoforbrug og det endelige energiforbrug. Fra 2021 udløber den nuværende energispareordning, hvilket får energieffektiviteten til at stagnere efterfølgende.

I maj 2018 pågår der forhandlinger om en kommende energiaftale for tiden efter 2020. Regeringen har fremlagt en række initiativer, som øger andelen af VE i energiforbruget samtidig med, at energiforbruget samlet set reduceres lidt.

For så vidt angår energieffektiviseringer sker Danmarks direkte bidrag til EU's overordnede målsætning via opfyldelsen af energieffektiviseringsdirektivets art. 7, som stiller krav om årlige energibesparelser på 1,5 pct. af slutforbruget. I perioden frem til 2020 opfyldes denne forpligtelse gennem energiselskabernes energispareindsats, som er fastlagt i en frivillig aftale mellem brancherne (Dansk Energi, Dansk Fjernvarme og naturgasselskaberne) og den siddende minister. Det forventes pt., at der i indeværende forpligtelsesperiode vil ske en overopfyldelse af målet.

De eksakte krav for perioden efter 2020 kendes ikke endnu, da direktivet som nævnt ovenfor pt. er under forhandling. Det forventes dog, at forpligtelsen til

energibesparelser på 1,5 pct. af slutforbruget årligt vil fortsætte i perioden 2020-2030, evt. med mindre ændringer.

I perioden efter 2020 har regeringen med energiudspillet lagt op til, at Danmarks opfyldelse af kravet i energieffektiviseringsdirektivets art. 7, og dermed bidraget til EU's overordnede energieffektiviseringsmål, bl.a. skal ske gennem den energieffektiviseringsindsats, som er fremlagt med energiudspillet, og der forventes således fortsat dansk målopfyldelse på området. Blandt virkemidlerne kan der nævnes en ny udbudsordning, hvormed der gives tilskud til energibesparende foranstaltninger i erhverv.

Målsætningen bidrager til verdensmål 7 om bæredygtig energi og verdensmål 13 om klimaindsats.

Målsætning 29

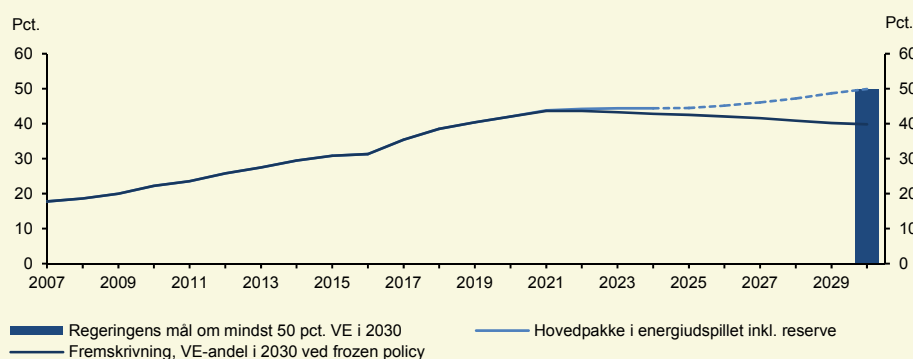
Regeringen har et nationalt mål for, at Danmark i år 2030 skal have mindst 50 pct. af sit eget energibehov dækket af vedvarende energi.

Indikator. VE-andelen opgøres efter EU-metoden, hvor VE-andelen opgøres i forhold til det udvidede endelige energiforbrug.

VE-andelen forventes at være 39,8 pct. i 2030 under fravær af nye tiltag, hvilket giver en manko på 10,2 pct.-point ift. regeringsgrundlagets målsætning om mindst 50 pct. VE i 2030. VE-andelen ventes at stige frem til 2021, hvor den rammer 43,6 pct. for siden at vige. Forventninger om en vigende VE-andel fra 2022 er dels betinget af vigende VE-udbygning under fravær af nye tiltag, dels betinget af et stort og stigende elforbrug fra nye hyperskala datacentre, der forventes placeret i Danmark. VE-andelen forventes at være 42,0 pct. i 2020, hvorved EU-forpligtelsen om en VE-andel på 30 pct. i 2020 overopfyldes, *jf. figur 45*.

Figur 45

VE-andel: Indfasning af mål om mindst 50 pct. vedvarende energi i 2030 med regeringens energitudspil

Anm.: Figuren giver en grovkornet illustration af indfasningen af regeringens målsætning om mindst 50 pct. vedvarende energi i 2030 ved energitudspillet. Den viste profil er indikativ, og den eksakte indfasningsprofil kan afvige fra dette og bl.a. afhænge af, hvornår konkrete initiativer igangsættes og nettilsluttes. Indfasningen vil endvidere afhænge af teknologi- og prisudviklingen, som er behæftet med stor usikkerhed. Fremskrivningen baserer sig på tal fra Basisfremskrivningen 2018. Med "frozen policy" skitseres en udvikling i VE-andelen uden nye politiske tiltag.

Kilde: Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet.

Regeringen foreslår med energitudspillet en række konkrete tiltag, der forventes at øge VE-andelen fra ca. 40 pct. til ca. 44 pct. i 2030. I alt afsættes der ca. 12 mia. kr. til konkrete investeringer i fremtidens grønne energikilder.

Herudover vil regeringen oprette en VE-reserve på 500 mio. kr. årligt fra 2025, der muliggør yderligere investeringer i vedvarende energi senere i 2020'erne. Det

betyder samlet set, at energjudspillet forventes at levere på regeringens mål om at opnå mindst 50 pct. vedvarende energi i 2030, *jf. figur 47*.

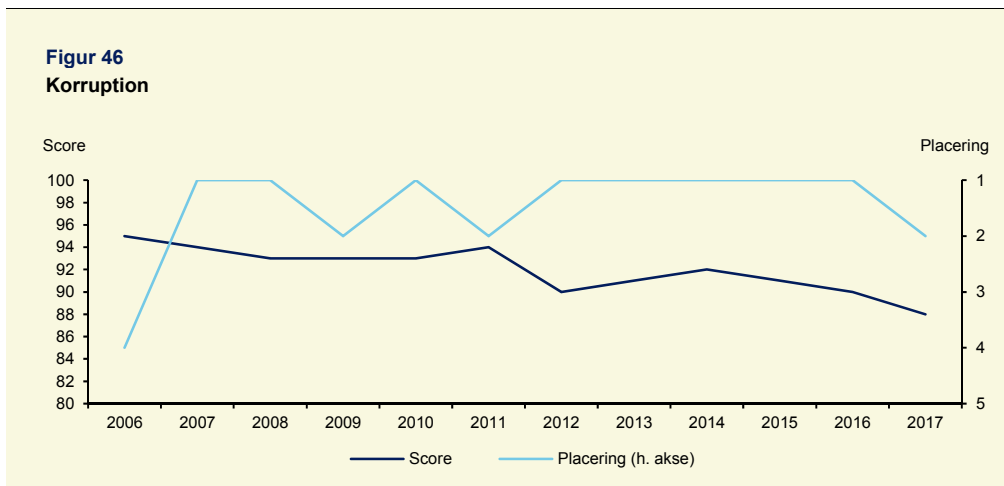
Målsætningen bidrager til verdensmål 7 om bæredygtig energi og verdensmål 13 om klimaindsats.

Målsætning 30

Fastholde Danmarks position blandt verdens mindst korrupte lande.

Indikator. Korruption måles ved Transparency international rangliste.

Danmarks score på Transparency Internationals (TI) index for opfattet korruption har været faldende i perioden 2006-2017, *jf. figur 46*. Danmark har i størstedelen af perioden været blandt de to mindst korrupte lande, herunder i 2017.

Kilde: Justitsministeriet (Transparency International).

TI's vurdering af graden af opfattet korruption i et lands offentlige sektor bygger på forskellige datakilder. Der er tale om en skønsmæssig vurdering, hvorfor det ikke præcist kan angives, hvilke konkrete forhold der ligger til grund for Danmarks score. Regeringen er i gang med at implementere initiativerne i den brede politiske aftale af 21. juni 2017 om en styrket indsats mod hvidvask mv. i den finansielle sektor. Aftalen indeholder ni initiativer, som skal styrke indsatsen mod hvidvask. Derudover udgav Moderniseringsstyrelsen i december 2017 en revideret vejledning om god adfærd i det offentlige, som skal bidrage til, at alle offentligt ansatte kender de overordnede regler og principper, der gælder for deres stilling. Endelig kan det nævnes, at Danmark ved minister for udviklingssamarbejde Ulla Tørnæs i oktober 2018 i København er vært for en international antikorrupsionskonference, International Anti-Corruption Conference (IACC).

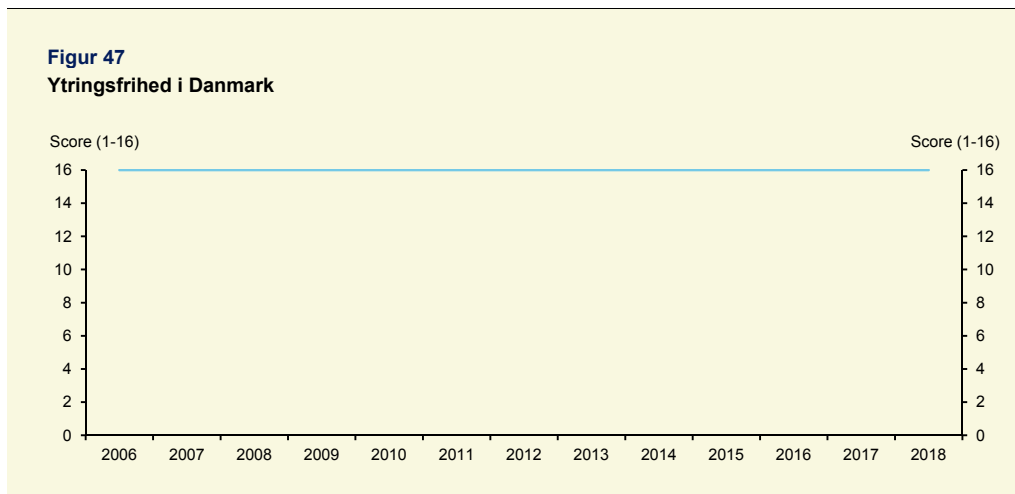
Målsætningen bidrager til verdensmål 16 om fred, retfærdighed og stærke institutioner.

Målsætning 31

Værne om ytringsfriheden.

Indikator. Ytringsfrihed måles ved Freedom House frihedsscore.

Freedom House frihedsscore viser Danmarks samlede score for en række forskellige kategorier. Danmarks score vedrørende ytringsfrihed (Underkategori D ”Freedom of Expression and Belief”) har i perioden 2006 til 2018 ligget på 16 ud af 16 mulige point, *jf. figur 47*.

Kilde: Justitsministeriet (Freedom House, årlige undersøgelser).

Regeringen nedsatte i december 2017 en Ytringsfrihedskommission med henblik på at kvalificere den løbende politiske og offentlige debat om ytringsfrihed. Kommissionen har til opgave at beskrive ytringsfrihedens rammer og generelle vilkår i Danmark, den historiske udvikling af ytringsfriheden her i landet og de samfundsforhold, som har væsentlig betydning for ytringsfrihedens vilkår. Kommissionens arbejde skal danne grundlag for en politisk debat om ytringsfrihedens udfoldelse i Danmark. Derudover udarbejdede Justitsministeriet i samarbejde med Moderniseringsstyrelsen i oktober 2017 et e-læringskursus om offentligt ansattes ytringsfrihed. Kurset vil bl.a. på baggrund af cases ruste ansatte og ledere i det offentlige til bedre at håndtere problemstillinger vedrørende ytringsfrihed. Kurset er frit tilgængeligt fra Justitsministeriets hjemmeside. Endelig kan det nævnes, at blasfemibestemmelsen i straffelovens § 140 blev ophævet i juni 2017. Efter bestemmelsen var det strafbart at drive spot med eller forhåne et her i landet lovligt bestående religionssamfunds troslærdomme eller gudsdyrkelse.

Målsætningen bidrager til verdensmål 16 om fred, retfærdighed og stærke institutioner.

Målsætning 32

Fremme af et velfungerende og tilstedeværende politi.

Indikator. Tilførsel af ressourcer ifm. politiets flerårsaftale (2016-2019).

Politiet er styrket gennem tilførsel af ressourcer i politiets flerårsaftale (2016-2019) og sidenhen gennem forskellige initiativer, senest med finanslovaftalen for 2018.

Regeringen har gennem de seneste år løbende styrket dansk politi gennem tilførslen af ressourcer. Med flerårsaftalen om politiets og anklagemyndighedens økonomi i 2016-2019 af 17. november 2015 blev politiets bevillinger i perioden øget med ca. 2 mia. kr. i perioden. Med flerårsaftalen styrkes politiet bl.a. gennem et meroptag på i alt 300 politistuderende i 2016 og 2017.

Sidenhen er der bl.a. med finanslovaftalen for 2017 afsat midler til uddannelse af 345 politikadetter til politimæssige opgaver forbundet med blandt andet grænsekontrol, bevogtning samt transport- og udsendelsesopgaver og med finanslovaftalen for 2018 gennemført en yderligere styrkelse af politiet, der styrker politiets operative kapacitet med ca. 1,3 mia. kr. i perioden 2018-2021. Sidstnævnte omfatter et yderligere meroptag på i alt 300 politistuderende i 2018 og 2019, midler til at fastholde en del af den midlertidige stigning i civile kompetencer i politiet, så politibetjente fortsat kan friholdes til operativt politiarbejde, samt overdragelse af størstedelen af politiet arrestanttransporter til kriminalforsorgen, mens politiet fastholder de politiressourcer, som hidtil har været anvendt på opgaven.

Herudover bistår forsvaret og Hjemmeværnet med grænse- og bevogtningsopgaver med henblik på at frigøre politibetjente til andre opgaver.

Målsætningen bidrager til verdensmål 16 om fred, retfærdighed og stærke institutioner.

Målsætning 33

Der skal slås hårdt ned på rocker- og bandemedlemmers kriminalitet.

Indikator. Der følges op på initiativerne i aftalen om Bandepakke III – Bander bag tremmer.

Regeringen indgik i marts 2017 en politisk aftale med Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti om ”Bandepakke III – Bander bag tremmer”, som indeholder en række tiltag til bekæmpelse af bandekriminalitet. Oprappede bandekonflikter henover sommeren 2017 resulterede i, at regeringen den 11. august 2017 præsenterede yderligere 12 initiativer mod bandekriminalitet.

Bandepakke III indeholder bl.a. et initiativ om et nyt opholdsforbud, som i tillæg til en fængselsstraf kan pålægges af domstolene, når en person dømmes for banderelateret kriminalitet, og som gør det muligt at forbyde personer at opholde sig i et bestemt område, fx en kommune, i op til 10 år efter endt afsoning. Denne del af bandepakken er gennemført ved en ændring af straffeloven, der trådte i kraft i begyndelsen af december 2017.

En række øvrige initiativer blev gennemført ved lovgivning, der trådte i kraft den 1. juli 2017, ligesom en række initiativer er gennemført administrativt.

Målsætningen bidrager til verdensmål 16 om fred, retfærdighed og stærke institutioner.

Målsætning 34

Forebyggelse og bekæmpelse af ekstremisme, radikaliserings og terror.

Indikator. Regeringen fastholder et styrket fokus på bekæmpelse af ekstremisme, radikaliserings og terror.

I oktober 2016 fremlagde regeringen (V) en ny national handlingsplan om forebyggelse og bekæmpelse af ekstremisme og radikaliserings. Planen beskriver den danske forebyggelsesmodel og indeholder i alt 41 initiativer på Justitsministeriets, Undervisningsministeriets, Udenrigsministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriets områder fordelt på ni konkrete indsatsområder.

Med afsæt i handlingsplanen blev der som led i satspuljeaftalen for 2017 afsat i alt 90,7 mio. kr. i perioden 2017-2020 til forebyggelse af ekstremisme. Derudover blev der ved finanslovaftalen for 2017 afsat ca. 64 mio. kr. i perioden 2017-2020 til forebyggelse og bekæmpelse af online radikaliserings og radikaliserings i fængsler.

Formålet med handlingsplanen og satspuljeaftalen er at synliggøre den eksisterende forebyggelsesindsats og tilføre indsatsen et løft ved at styrke det strategiske fokus på tværs af myndigheder og samtidig intensivere indsatsen i forhold til særlige risikogrupper.

Målsætningen bidrager til verdensmål 16 om fred, retfærdighed og stærke institutioner.

Målsætning 35

Fremme af en international retsorden baseret på grundlæggende værdier som demokratiske retsstatsprincipper, menneskerettigheder og ligestilling.

Indikator. Regeringens internationale indsats, berunder kandidatur til FN's Menneskerettighedsråd 2019-2021.

Det regelbaserede internationale samarbejde er under pres på flere fronter: Der er et voksende misforhold mellem de grænseoverskridende udfordringer, vi står over for, og vores internationale institutioners evne til at levere rettidige og effektive løsninger. Den vestlige samfundsmodel er udfordret af mere autoritære tendenser samt protektionistiske og værdikonservative strømninger. Samtidig er menneskerettighederne under stigende pres fra totalitære regimer, og vi ser massive menneskerettighedskrænkelser i mange dele af verdenen.

Danmark deltager aktivt i FN's Menneskerettighedsråd og FN's Generalforsamlings beslutningsprocesser for bl.a. fremme af kvinders rettigheder og ligestilling, kampen mod tortur og fremme af oprindelige folks rettigheder. Danmark har udarbejdet og forhandlet resolutioner om tortur i både Generalforsamlingen (oktober/november 2017) og i Menneskerettighedsrådet (marts 2018). I perioden marts 2017 til april 2018 har Danmark givet anbefalinger om fremme af menneskerettigheder til 28 ud af de 42 lande, der gennemgik Rådets universelle periodiske review. I marts-maj 2018 ledede Danmark – sammen med Algeriet – desuden forhandlingerne i Generalforsamlingsregi om en resolution for reform af FN's udviklingssystem. I forbindelse med kampagnen for det danske kandidatur til FN's Menneskerettighedsråd for 2019-2021 har Danmark afholdt bilaterale samtaler med mere end 170 lande for at drøfte fremme af menneskerettigheder.

Danmark har i 2017 stået i spidsen for den Internationale Straffedomstols statsparters arbejde for universel tilslutning til domstolen. Målet er at styrke indsatsen mod straffrihed for de alvorligste forbrydelser. Retsforfølgelse af krigsforbrydelser, forbrydelser mod menneskeheden og folkedrab kan have en præventiv effekt og derved styrke beskyttelsen af grundlæggende menneskerettigheder. Danmark er engageret i arbejdet for implementering af 'Responsibility to Protect' principperne og arrangerede i efteråret 2017 en workshop i Sydøstasien om, hvordan udviklingssamarbejde kan medvirke til at forebygge grove menneskerettighedskrænkelser.

Målsætningen bidrager til verdensmål 16 om fred, retfærdighed og stærke institutioner.

Målsætning 36

Bidrage til beskyttelse af sårbare mennesker og øget modstandsdygtighed i udviklingslandene.

Indikator. Disponeringen af udviklingsbistanden vil bidrage til at øge modstandsdygtigheden i udviklingslandene.

Over de seneste to årtier er antallet af verdens fattige halveret. Også antallet af fattige lande falder. I 2001 var 65 lande klassificeret som lavindkomstlande af Verdensbanken, i 2015 var det faldet til 31. Men landene udvikler sig forskelligt, og mere end 43 procent af verdens ekstremt fattige lever stadig i Afrika syd for Sahara. Samtidig ses en stigning i omfanget, antallet og varigheden af kriser og voldelige konflikter, som de senere år har sendt historisk mange på flugt. Konflikterne fastholder lande i skrøbelighed og underminerer udviklingen i både fattige og tidligere mellemindkomstlande, som Syrien. I 2016 befandt omkring 65 millioner mennesker sig i en situation, hvor de var fordrevet på grund af krig og væbnet konflikt, og ca. 130 millioner mennesker havde brug for humanitær assistance. Det forventes, at skrøbelige og konfliktramte lande vil huse 60 procent af verdens fattige i 2030.

Dansk udviklingssamarbejde bidrager til at realisere verdensmålenes globale ambition for, hvordan verden skal udvikle sig frem mod år 2030, en verden i balance uden ekstrem fattigdom og i bæredygtig vækst og udvikling – økonomisk, socialt, miljømæssigt – hvor ingen er ladet tilbage. Danmark fastholder sin historisk lange og politisk brede tradition for at leve op til FN's mål om, at alle verdens rige lande yder minimum 0,7 pct. af BNI i udviklingsbistand. Det har Danmark gjort siden 1978, som et af kun få lande i verden, og det vil vi fortsat gøre. Danmark orienterer sin udviklingspolitik mod fire strategiske pejlemærker og arbejder inden for tre forskellige landekategorier, *jf. den udviklingspolitiske og humanitære strategi, Verden 2030*.

Konkret bidrager dansk udviklingssamarbejde og humanitære indsatser til forebyggelse af konflikter og stabilisering i og omkring skrøbelige lande og situationer, ligesom vi adresserer grundlæggende årsager til sårbarhed og migration og bidrager til at opbygge modstandsdygtighed bl.a. mod kriser, naturkatastrofer og klimaforandringer. Danmark bidrager til, at ofre for krige, væbnede konflikter og naturkatastrofer nås med livsreddende humanitær assistance, og at indsatserne understøtter beskyttelse, selvforsørgelse og styrkede levevilkår, samt hjælper med tilpasning til klimaforandringer. Dansk udviklingssamarbejde og humanitære indsatser udmøntes bilateralt og multilateralt gennem fx EU, FN og Verdensbanken. Målsætningen bidrager til verdensmål 16 om fred, retfærdighed og stærke institutioner.

Målsætning 37

Fremme international stabilitet og sikkerhed gennem bidrag til internationale militære operationer og freds- og stabiliseringsopgaver.

Indikator. Øget stabilitet og sikkerhed i områder med danske militære og ikke-militære bidrag.

Situationen i en række områder og lande, hvor Danmark yder en indsats, er fortsat præget af ustabilitet og manglende sikkerhed. Dog er der på nogle områder sket fremskridt. Fx har Danmarks militære bidrag til kampen mod ISIL (indledt i 2014) bidraget til den geografiske nedkæmpelse af ISIL i Irak samt styrket de irakiske sikkerhedsstyrker, så de på sigt selv kan varetage sikkerheden i landet.

Danmark fører en aktiv udenrigs- og sikkerhedspolitik for bl.a. at fremme stabilitet og sikkerhed i en række af verdens brændpunkter, der også har betydning for sikkerheden i Danmark. Det indebærer et stærkt engagement i skrøbelige og konfliktramte lande og regioner i anerkendelse af, at konflikter og ustabilitet kun kan løses gennem længerevarende og bredspektrede indsatser.

Danmark bidrager til en række internationale militære operationer, der fremmer fred og sikkerhed på verdensplan. Danmark er blandt de største bidragsydere per capita til kampen mod ISIL og NATOs indsats i Afghanistan. I.f.t. kampen mod ISIL suppleres det danske militære bidrag af et regionalt stabiliseringsprogram for Syrien og Irak, som har til formål at bidrage til bekæmpelsen af ISIL og andre ekstremistiske aktører samt fremme en inkluderende politisk løsning på konflikten i Syrien og et mere stabilt og demokratisk Irak. Indsatserne omfatter bl.a. minerydningsarbejde, redningsarbejde, levering af basale serviceydelser samt fremme af forsoning og politisk dialog.

Danmark bidrager også til FN's fredsbevarende missioner i bl.a. Mali og Sydsudan. Danmark udfører derudover en række freds- og stabiliseringsopgaver, herunder især inden for rammen af den interministerielle Freds- og Stabiliseringsfond. Danmark gennemfører bl.a. samtænkte, regionale freds- og stabiliseringsprogrammer i Syrien-Irak, Sahel-regionen, på Afrikas Horn og i Afghanistan. Indsatserne består fx af støtte til sikring af adgang til basale serviceydelser, kapacitetsopbygning af lokale sikkerhedsstyrker, bekæmpelse af voldelig ekstremisme samt støtte til fremme af maritim sikkerhed. Gennem Freds- og Stabiliseringsfonden bidrager Danmark også til at styrke FN's evne til at fremme stabilisering og fredsbevaring.

Målsætningen bidrager til verdensmål 16 om fred, retfærdighed og stærke institutioner.

fm.dk